

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 183 (3047) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 augusztus 14

Megnyugvással

vette tudomásul a felszabadult erdélyi és keleti részek magyarsága és minden keresztény nemzetisége, hogy az iparügyi miniszter legutóbbi intézkedésével elrendelte az összes iparjogosítványok felülvizsgálását. A felülvizsgálás határideje október 31, tehát aránylag rövid idő. A felülvizsgálást minden iparosnak kérnie kell megfelelő okmányokkal felszerelt kérvénnyel. A kérvényhez szükséges okmányok bélyegmentesek, tehát az eljárás nem jelent semmiféle megterhelést az iparosság számára.

A felülvizsgálás céljára a Magyar Távirati Iroda közleménye mutatott rá, amikor kifejezetten megemlíti, hogy a felszabadult erdélyi és keleti részekben a román megszállás alatt az ipar rendkívüli mértékben elszűdösödött. Ez az elszűdösödés egyes helyeken olyan arányszámban mutatkozik, amelyet a minden téren megújuló magyar élet még a háborus gondok között sem tűrhet meg. Olyan probléma ez is, amelynek megoldását már a háború éveiben meg kell kezdeni. Szorosan összefügg a honvédelem érdekeivel, hogy a magyar munka frontján minden tekintetben megbízható, odaadó, egész lélekkel dolgozó iparosok álljanak. Ma már nem vitatkozunk azon, hogy a zsidóság hol áll és mit jelent nemzeti életünkben. Ezt a kérdést illetékes kormánytényezők minden felesleges vitát kizáróan eldöntötték. Az iparügyi miniszter rendelete nyilvánvalóan azt akarja, hogy a zsidóság ipari elterpeszkedését megfelelő korlátok közé visszazsorítsa.

A felszabadulás után történtek már intézkedések az iparjogosítványok felülvizsgálására. Ezek az intézkedések feltétlenül javították a kezdeti helyzeten és eltüntették a kiáltó aránytalanságokat. Az új magyar élet azonban még az így kialakult helyzettel sem elégedhetik meg. Nem arról van szó, hogy valamelyik zsidó hozzájut nemzethűségi bizonyítványhoz, valamilyen ajánlólevélhez, támogatóhoz s így esetleg megmenekülhetett eddig a felülvizsgálások rostájának szigorjától, hanem egyedül arról, hogy helyet kell szorítani a keresztény elemeknek az iparban.

Nem szükséges példákkal alátámasztani a felülvizsgálás szükségességét. Az iparügyi miniszter a rendelet kiadása előtt bizonyára áttanulmányozta a felszabadult erdélyi és keleti részek iparosságának helyzetét és a legpontosabb adatok alapján hozta meg intézkedéseit. Megemlítjük azonban a nagyváradi nyomdaipar helyzetét. Nagyvárad husznál több nyomdája közül legalább 15 zsidó kézben van ma is. Nyilvánvaló, hogy ez a helyzet tarthatatlan. Hisszük, hogy az iparügyi miniszter által elrendelt felülvizsgálás meghozza a kívánt eredményt.

(P. I.)

Kormányzó Urunk rádióüzenetet küldött a frontra honvédeknek, menyének és fiának

Honvédek hat nap óta kemény harcokat vívnak a kétségbeesetten támadó vörösökkel. — Páldátlan iramban folyik a német csapatok kaukázusi hadjárata

Szétszórtak és megsemmisítettek az egyesült tengelyerők egy nagy ellenséges hajókaravánt

Budapestről jelentik: (MTI) A Budapesti Nemzetközi Vásár megnyitása alkalmából a póstának a vásár területén felállított pavillonjából, a Magyar Vöröskereszt Egylet bajtársi szolgálatának harctéri rádióüzenetének keretében az első üzenetet a Kormányzó Ur Ófőmáltósága küldötte a frontra a m. kir. honvédeknek, menyének és fiának. A Kormányzó Ur Ófőmáltóságának üzenete a következőképp hangzott:

— Nekték honvédeknek, akit öt harcoltok az őshaza közelében azt üzenem, hogy tegyetek tanúságot a hagyományos ősi magyar katonai erényekről. Az egész ország szeretettel és büszkeséggel gondol rátok és bizik benne, hogy dicsőséget szereztek a magyar névnek.

— Kedves menyemnek, ki az orosz fronton emberbaráti munkát végez a Vöröskereszt szolgálatában, azt üzenem, hogy gondolatban követjük messze utján és kisfiával együtt meleg szeretettel várjuk vissza.

— Kedves Fiam! Remélem, hogy szavaim téged is elérnek a távoli orosz rónákon, ahol hazád iránti kötelességednek lelkesedéssel teszel eleget, Isten óvjon és hozzon vissza épen, egészségesen.

A honvédvezérkar főnökének jelentése

Budapestről jelentik: (MTI) A honvédvezérkar főnöke közli: Augusztus 8. óta a honvédhadsereg harcivonalának egyes szakaszain kemény harcok folynak. Az ellenség erős repülőegységek támogatásával, ember és anyag-élodzatra való tekintet nélkül folyt-

ja támadásait. Csapataink 32 ellenséges harcokot és 31 repülőgépet semmisített meg, ezek közül 8-at a légi-erő kötelékei, 23-at pedig a légvédelmi tüzérség. Egy magyar repülőgép nem tért vissza támaszpontjára.

Miért indult el a biztos pusztulásba a nagy karaván?

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: A britek Egyiptomban erősen szorongatott erők tehermentesítésére megkísérelték, hogy egy hajókaravánt a Földközi-tengeren át Alexandria felé irányítsanak. A hajókaraván tartalékajókból állt és összesen 21 kereskedelmi hajót foglalt magában. A karavánt három csatahajó, négy repülőgéphordozó és sok cirkáló, valamint romboló biztosította. A német-olasz tengeri és légi-erők példás együttműködésben a leg-erősebb légi és vadász elhárítás ellenére a Földközi-tenger nyugati részében augusztus 11 óta folytatódólagosan támadják a 46 egységből álló karavánt. Az Eagle repülőgéphordozó elszűdösztésén kívül eddig 9 ellenséges hajót, összesen 90.000 tonnával megsemmisítettek. A támadás során súlyosan megsérült a Furious brit repülőgéphordozó, amely erősen felol-

dalra dölve befutott Gibraltárba. A Wasp amerikai repülőgéphordozó hat bomba telitalálat után kigyulladt és megkísérelte Málta elérését. Megsérült továbbá három cirkáló és hat nagy kereskedelmi, illetve tartályhajó 51.000 tonnával. A hajókisérlet szétugrasztottuk. A fedező hadihajók nyugat felé fordultak. A hajókisérlet többi hajója megkísérelte Málta elérését. A harc folyik. További sikerek várhatók.

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 807. közleménye: Augusztus 11-én a kora hajnali órákban a Földközi-tenger nyugati részében a tengely légiereje és tengeralattjáró kötelékei megpillantottak és megtámadták egy ellenséges hajókaravánt, amely számos hadihajó, köztük több repülőgépanyahajó kíséretében haladt. A folyamatban lévő hadműveletek kedvező eredményt hoztak számunkra. Súlyos veszteséget okoztunk a hajókaravánnak, a kísérő

hajóknak, különösen a repülőgépanyahajóknak, valamint az ellenséges légi-erőknek. Az ellenség veszteségeit később pontosabban közöljük. — Az egyiptomi arcvonat északi szakaszán tüzérségi tevékenység folyt. Légi-harcokban német vadászok 12 ellenséges gépet lelőttek. A tengely repülői bombatámadást intéztek Málta repülőterei ellen. Egy tengeraltjárónk előtt egy ellenséges repülőgépet.

Igy kezdődött a karaván megtámadása

Rómából jelentik: (MTI.) Az olasz légi-erők augusztus 11-én és 12-én egy erősen biztosított ellenséges hajókisérlet ellen a Földközi-tenger nyugati részében végrehajtott támadásával kapcsolatban a Stefani Iroda a következő részletekről értesült: A hajókisérlettel az angolok élelmiszert és utánpótlást akartak Málta-szigetére juttatni. Olasz felderítő gépek augusztus 10-én vették első ízben észre a hajókisérletet és megtették minden intézkedést, hogy utját a levegőből ellenőrizzék. Augusztus 11-én egy olasz tengeraltjáró elsőnek támadta meg a hajókisérletet és két torpedót lőtt ki, az egyik közelebből meg nem nevezett hajóra. Valamivel később a Rosenbaum sorhajóhadnagy parancsnoksága alatt álló német tengeraltjáró elsüllyesztette az Eagle brit repülőgépanyahajót. A hajókaraván azután több csoportba szakadva folytatta utját kelet felé. Augusztus 11-én este német bombázók és torpedóvetők támadást intéztek a hajókisérlet ellen. Az első támadásnál eltaláltak egy repülőgéphordozót ezer kilós bombákkal és egy nagy kereskedelmi hajót felgyújtottak, egy ismeretlen típusú hajóegységet, valamint egy cirkálót torpedóval megrogtáltak.

Augusztus 12. virradóra ismét megtámadják a karavánt

Augusztus 12-re virradóra az ellenség támaszpontjaink elleni légitámadásokkal megkísérelte légi-erőink figyelmét elterelni. Ez eredménytelen maradt. 12-én reggel felderítő gépeink ismét felvették az érintkezést a hajókisérlettel és fény-

teljesen felkészülten, nagy örömmel várjuk Budapestre érkező t. Vendégeinket.

a Nemzeti Színház mellett

Képfelvételeket készítettek a kísérőtről, amely akkor 50 mérföldnyire haladt az algiri partok előtt fekvő Galita szigettől északra. A hajókíséret Gibraltár elhagyásakor legalább 21 kereskedelmi hajóból állott, valamint 3 csatahajóból, köztük két Nelson osztályból, négy repülőgéphordozóból, egy amerikai repülőgéphordozóból, 7 cirkálóval és több tucat torpedórombolóval és aknaszedővel. 12-én az olasz légierő is megjelent a színhelyen és támadó hadműveletet kezdett. 11 óra 40-kor bombázóink sok vadász oltalma mellett megtámadták a ki-

séretet. Egy második támadó hullám, amely torpedóvetőkből és bombázókból állott, megismételte a támadást. Két ellenséges hajó és egy romboló elsüllyedt légitalálatok következtében. Légitorpedókkal eltaláltunk egy csatahajót, 3 cirkálót, egy rombolót és két teherhajót. Visszatérően bombavetőkink támadásukat a repülőgéphordozók és cirkálók ellen összpontosították. Az ellenséges repülőgéphordozókról felszállott gépekkel légi harcra keveredve, lelőttünk 17 ellenséges gépet.

Eltalálják az amerikai repülőhordozót

12-én, délután 5 órakor a harmadik támadóhullámunk bombázógépekkel vadászok oltalma alatt eltalálta az amerikai repülőgéphordozó hajót és géppuskázott több hajót. Több kisebb csoportra ugrászva a hajókíséretet, amikor Szicília felől megérkezett a negyedik támadóhullám, amelynek vadászok három másik gézöt találtak el. Három bomba talált el egy cirkálót, amely elsüllyedt. Torpedótalálatok megongáltak két másik hajót. A kísérő vadászok 8 ellenséges gépet lelőttek. Szerdán légifegyvernemünk 12 ellenséges gépet lőtt le. Az első támadás folyamán német repülőgépek bombával eltaláltak egy cirká-

lót és két kereskedelmi hajót. A második támadás során elsüllyesztettek 4 hajót, megongáltak másik 4 hajót bombákkal, kettőt pedig torpedókkal. A győzelmes harc során 32 ellenséges repülőgép pusztult el. Az olasz légifegyvernem 13 gépet vesztett.

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat jelentése szerint a Földközi tenger nyugati felében lezajlott tengeri és légi harcokról eddig csak a tengelyhatalmak jelentései számoltak be. A Reuter iroda értesülése szerint rövidesen hivatalos brit közleményt tesznek közzé az ütközettről.

Osszefoglaló jelentést adtak ki a japánok a salamon-szigeti csatáról

Tokióból jelenti: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A japán főhadiszállás újabb közleményt adott ki a Salamon szigetek mellett lefolyt tengeri ütközettről. A közleményben a főhadiszállás megállapítja, hogy a japán tengeri és legihaderő eddig 13 angol és amerikai cirkálót, 3 rombolót, 3 buvárnaszádót és 10 szállítóhajót süllyesztett el. Súlyosan megongáltak 1

cirkálót, 3 rombolót és egy szállítóhajót. A japán veszteségek ezzel szemben feltűnően csekélyek. Két japán cirkális kárt szenvedett, de továbbra is harcra alkalmas állapotban maradt. Az ütközetben 21 japán repülőgép vesztett el, melyeknek pilótái önmagukat feláldozva, bombakománnyukkal együtt zuhantak alá a célhívott ellenséges hadihajókra.

Baku olajvidékét fenyegetik a németek

Stockholmból jelenti: (NST) Londoni jelentés szerint az Exchange Telegraph jelentése szerint a Grosznij vidékén történt gyors német előretörés Baku olajvidékét fenyegeti. Valószínűn Timosenko megkísérli, hogy a

magas hegyek között utolsó ellenállást fejtse ki, de kérdés, hogy ellenállhat-e a német előretörésnek. Stalingrád környékén a bolsevisták komolyabb ellenállást tanúsítanak, nem tudni azonban, meddig tart ez,

Genf. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A londoni Evening Standard vezércikkében foglalkozik a Szovjet helyzetével és megállapítja, hogy a szovjetországi német előretörés üteme páratlan a világtörténelemben.

Washington. (MTI.) Az OFI jelenti: A kubai tengerészeti hatóságok közölték, hogy ellenséges tengeralattjárók a Mexikói öbölben elsüllyesztettek két kisebb tonnantartalmú kubai kereskedelmi hajót.

Utazásnál
a változó életmód zavarja a rendszeres emésztést. Ez émelygést, fejfájást okoz. Ne felejtse, hogy utazáshoz szükséges a jó hashajtó **DARMOL**

Görögország jelenlegi helyzetéről beszélt Krétában Kolacsoglu miniszterelnök

Athén. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Kolacsoglu görög miniszterelnök csütörtökön Kréta utazott és ott nagyobb beszédet mondott. Beszédében hangsúlyozta, hogy Görögországnak nem kell tartania a tengelyhatalmak győzelmétől, ellenkezően a bolsevisták győzelme lenne a legnagyobb veszély Görögországra, épügy, mint egész Európára nézve, mert ez kimondhatatlan káoszba döntené Európa népeit, megsemmisítené az európai civilizáció vívmányait és elpusztítaná az európai kulturális értékeket. A miniszterelnök ezután meleg hangon

emlékezett meg a Duceval történt találkozásáról és örömeinek adott kifejezést afelől, hogy személyesen megismerhette az olasz nemzet nagy vezérét. Beszéde végén arra kérte Kréta lakosságát, hogy az egész görög néppel együtt támogassa a kormányt abban a politikában, amely a tengelyhatalmakkal való együttműködést szolgálja és amely egyedül alkalmas arra, hogy a görög népet a nehéz időkön átegytse és Görögország számára a jövőt és az őt megillető helyet Európában biztosítsa.

Békeffy Lászlót 12 évi fegyházra ítélte jogerősen a honvédezerkar bírósága

Budapestről jelenti: (MTI) A magyar királyi honvédezerkar főnökeinek bírósága, mint ítélőbíróság, folyó évi június 31-én megtartott főtárgyaláson hozott jogerős ítéletében Békeffy

Lászlót hűtlenség bűntettében bűnösnek mondotta ki és ezért 12 évi fegyházbüntetésre és az ezzel járó mellékes büntetésekkel büntette.

Megnyilt a Háborús Vásár

A Magyar Országos Tudósító jelenti: Pénteken délelőtt fél 10 órakor nyitották meg ünnepélyesen a Budapesti Nemzetközi Vásárt, az első Háborús Vásárt. A megnyitásra érkező kormányzót és hitvesét Szendy Károly, Budapest székesfőváros polgármestere, a vásár elnöke és Varga József kereskedelmi- és iparügyi miniszter fogadták és üdvözölték. Az üdvözlőbeszéd elhangzása után a kormányzó megadta az engedélyt a vásár megnyitására, majd a vásár megnyitásán megjelent előkelőségek és a diplomáciai testület tagjainak társaságában körsetét tett a vásár területén és

a kiállítás megtekintése után legmagasabb megelégedését fejezte ki a látottak felett.

Csak augusztus 31-ig cseréli be a Nemzeti Bank az 50, 20 és 10 filléres nikkelpénzt

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Illetékes helyről felhívják a közönség figyelmét arra, hogy az 50, 20 és 10 filléres nikkeltől készült váltópénzeket a Nemzeti Bank csak augusztus 31-éig cseréli be.

Apollo Filmszínházban Csak 16 éven felülieknek
Karády Katalin, Jávör Pál, Szörényi Eva világtálmie
Halálos tavasz

Belvárosi
Légy jó mindhalálig
Móric Zsigmond kedves regénye filmen! Főszereplők: Toinay Klári, Vizváry Mariska, Gombaszögi Erika, Kiss Ferenc, Máty Gerő, Csontos, Maklary és Dévényi Lacika.

Csupa dal... csupa muzsika... csupa sláger... a
Régi keringő
Főszereplői: Szörényi Eva, Szilassy László, Páger Antal.
Péntektől a CASINO BAN
Ma utoljára Hét szilvafa.

Churchill Kairóban tárgyal a széteső angol birodalom sorsáról

Lankadatlan ütemben folyik a Kaukázus meghódítása. Indiában tovább terjed a szabadság harc

Stockholm. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Daily Mail valószínűtlennek tartja, hogy a szövetséges csapatokat kiülthetnek a Kaukázusban erősen hátráló bolsevista csapatok segítségére, minthogy a brit hadsereget leköti az iráni és az indiai helyzet. A szovjetet nemcsak a kaukázusi olaj elvesztése fenyegeti, hanem élelmezési helyzete is riasztó.

Ujdelhi. (MTL.) Az OFI jelenti: Az Indiában állomásozó amerikai csapatok Washingtonból kapott parancs értelmében nem avatkozhatnak be az indiai eseményekbe.

Stockholm. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Star bombay-i jelentése szerint Indiában 100.000 főnyi diák-hadsereget akarnak felállítani.

A Magyarország írja: Milánón keresztül érkezett ankarai jelentés szerint Churchill Moszkvából Kairóba érkezett, hogy megbeszéléseket folytasson az egyiptomi arcvonalról.

Vichyből érkezett jelentés szerint francia kormánykörök nyomatókosan hangsúlyozták, hogy a francia haderő szembeszállna az angolszászok esetleges partraszállási kísérletével.

Hiábavaló szovjet kísérletek a kaukázusi német előretörés megállítására

Berlinből jelentik: (NTL.) A véderőparancsnokság a következőket közli a Kaukázus vidékén szerdán lefolyt harcokról: Az Azovi-tengertől keletre német, román és szlovák csapatok sikeresen harcoltak azok ellen a bolsevista erők ellen, amelyek hiábavaló kísérletet tettek előretörésük feltartóztatására. Különösen a folyók menti katlanokban tanúsítottak a bolsevisták elkéredett ellenállást. Pjagiorszk vidékén elfoglaltunk egy fontos helyiséget. Harcigépkötékek szerdán folytatták hatásos támadásait a Fekete-tenger mentén visszavonuló ellenséges erők ellen. Novoroszjszk kikötőjében három kereskedelmi hajót súlyos találat ért. Gyorsan mozgó gyalogos kötékek elfoglalták Elisztát, az itteni kalmükök 8.000 főnyi fővárosát. A Volga és a Don közti térben zuhanóbombázó repülőgépek támadást intéztek készenlábban álló ellenséges csapatok és páncélosok ellen és megsemmisítettek 10 bolsevista páncélosot. Német vadászpilóták biztosították a légiteret Don és Kaukázus felett és 46 ellenséges repülőgépet lelőttek saját veszteség nélkül. (MTL.)

Elisza, kalmükföld fővárosa német kézen

Berlinből jelentik: (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: Német és szövetséges csapatok Kaukázus vidékén tovább vetették vissza a makacsul ellenálló ellenséget. Egy összeköttetésétől elvágtatt ellenséges csoportot megsemmisítettünk. Halicsától keletre elfog-

laltuk a kalmükföld fővárosát. Elisztát, Légierőnk újból nagy erővel folytatta harcát az észak-kaukázusi tengerparton a tengeren, valamint a keresi földszoroson folyó hajózás ellen. Elsúlyesztettek egy parti járművet. Három szállítóhajót lángborítottak. A Volga és a Don között német és román csapatok újabb tért hódítottak a szívósan védelmezett szovjet állások elleni harcban. Szovjet repülőgépek támadást kíséreltek meg egy német repülőter ellen. 23

Nem ázik át ballonja

ha **Végh** festőgyárban tisztítatja és impregnáltatja
Bémer-tér 2. Liliom-u. 12. Szent László-tér 12.

ellenséges gépet lelőttünk. Voronyezs környékén a harcok heve fokozódik. Az ellenség mind nagyobb számú páncélosokkal támogatott tehermentesítő támadásai ránézve súlyos veszteséggel összeomlottak. Erős német harci és zuhanó kötékek bombatámadásaikkal csupán augusztus 11-én és 12-én a harcokban 234 ellenséges páncélosot megsemmisítettek Rzev-től északra és délre gyalogos és páncélos hadosztályok tovább nyomulnak előre. Szerdán ezen az arcvonal szakaszon 71 szovjet páncélosot elpusztítottunk. Ebből 55-öt egy gyaloghadosztály körzetében. Az Ilmen-

hasznalta. 4 tüntető meghalt, 7 megsebesült. Kalkuttában felgyújtottak közúti vasúti kocsikat és megtámadtak társas gépkocsikat. A rendőrség könnygáz-bombákat használt. Csütörtökön délután a Wellington téren voltak tüntetések. 3 ember megsebesült. Több helyen elválták a villamosgépkocsik távvezetékeit, úgyhogy a forgalom lehetetlenné vált.

Bármikor megtámadhatják Ausztráliát a japánok

Genfből jelentik: (NTL.) Londonból jelentik, hogy Hughe volt ausztráliai miniszterelnök a Salamon-szige-

Polgár könyv- és papírüzlet **átköltözött**
Rákóczi-út 18. Távb.: 30-78.
Tankönyv- és papírüzletre kijelölt keresztény üzlet.

tótól délre a Szovjet folytatta hiábavaló támadásait. Egy beláthatatlan terepen körülzárt szovjet erőcsoportot felmorzsolttunk. A keleti harctér felett 11-én és 12-én 161 szovjet gépet lelőttünk. 8 német gép elveszett. Észak-Afrika felett négy német vadász légi harcban 12 angol gépet lelőtt. Egy tengeralattjáró a Földközi-tenger keleti medencéjében elsúlyesztett öt vitorlás szállítóhajót.

tek mellett folyó tengeri csatával kapcsolatban kijelentette, hogy Curtin miniszterelnök és Ewatt külügyminiszter erre vonatkozó kijelentései nem tekinthetők másnak, mint gyenge kísérletnek arra, hogy Ausztrália lakosságát a való helyzet tekintetében megtévezzék. A Salamon-szigeteken lefolyt események nem mentesítik a vezetőket a biztonságért való felelősség alól. A japánok annyira megszilárdították állásaikat a Salamon-szigeteken, hogy egy nagy tengeri hajóhadnak sem sikerül elűzni őket. Bármilyen legyen is a további sorsa ennek a hadműveletnek, a japánok tartják állásaikat Pápuában és bármikor megtámadhatják Ausztráliát.

Erdélyi József Nagyvárad. Hlatky Endre-utca 10

Telefon: 12-81 **Zománcedény**, alumínium edény, hűsörök, zsemlye- és mákdaráló, mérleges, jégsekreny, zománcozott tűzhely, alpakka evőeszközök állandó raktára!
Szolid árak!

Súlyos vereséget szenvedtek Voronezsnél a szovjet páncélosok

Berlinből jelentik: (NTL.) Katonai helyről közlik a voronyezsi térség elhárító harcaival kapcsolatban: Augusztus 11-ike óta a bolsevisták sikertelen támadásai során a legsúlyosabb veszteségeket szenvedték emberben és páncélosokban. Egy szovjet hadosztály Voronyezs fölött az összes fegyvernem összpontosított tüzebe került. Egyedül a hídfő északi részén 111 bolsevista páncélosot lőttek ki, hét pedig aknára futott. Egy másik helyen a németek 77 szovjet páncélosot semmisítettek meg. Német vadászpilóták augusztus 12-én heves

légi harcokban 36 szovjet gépet lőttek le. (MTL.)

Felgyújtottak egy pályaudvart a hindu tüntetők

Madras. (MTL.) Az OFI jelenti: Telenali pályaudvarán és Madras tartomány két másik pályaudvarán a tüntetők megtámadták az épületeket és az egyik pályaudvart felgyújtották. A tüntetők később újra gyülekeztek, mire a rendőrség szétszórta őket, miközben fegyverét

Megkezdtek az új háború rokkantjainak elhelyezését

Az Országos Hadirokkantgondozó Szövetség elnöki tanácsa szerdán délelőtt Kállay Miklósné elnökletével értekezletet tartott. Az értekezleten elhangzott beszámoló ismertette a Szövetség hölgytagjainak eddigi működését. A hölgytagok meglátogatták a kórházakban fekvő rokkantakat és tájékozódottak személyes körülményeik és életviszonyaik felől. A Szövetség már elkezdte a most folyó háború rokkantjainak elhelyezését, illetve az ehhez szükséges adatgyűjtést. Ennek alapján állapítják meg, hogy a rokkantak a felajánlott állások és munkahelyek közül melyekre lesznek elhelyezhetők. Az elhelyezési lehetőségek felajánlása szép eredménnyel folyik. A múlt világháború rokkantjainak elhelyezésével a Szövetség nem foglalkozik.

Tisztelettel értesítjük a vámörlésre jogosított n. e. főzönseget, hogy augusztus hó 1-től kezdve buza, rozs

vámörlését megkezdjük.

Váradi Malom és Ipartelepek R. T. Tamás tábornok-utca Kocsán János-utca 21. alatti telepeinken.

Megjelent a hentesárak új árszabályozása

Nagyvárad. Saját tud. A polgármester most adta ki a hentesárak, a zsír, szalonna, hús- és egyéb cikkek új árszabályozását. Az árak megállapítása országosan történt s ennek keretében terjesztették ki Nagyváradra is. A polgármesteri hirdetményt lapunk legközelebbi számában részletesen közöljük.

Ma kezdődnek meg a Nemzeti Munkásvédő Szövetség előadásai

110 főnyi küldöttség érkezett a fővárosból az előadásokra

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk néhány nappal ezelőtt már beszámolt arról, hogy dr. Vargha László kezdeményezésére a Magyar Nemzeti Munkásvédő Szövetség háromnapos előadás-sorozatát rendez Nagyváradon. Az előadások keretében sorra kerülnek a legidősebb és legérettebb kérdések. Az előadásokra a helybeli előadók kivül fővárosi vendégeket is sikerült megnyerni. Ezek a vendégek népes küldöttségekkel együtt pénteken délelőtt érkeztek meg Nagyváradra. Megérkeztek többek között; dr. Salamon Géza fővárosi tanácsnok, Donáth György képviselő, a Szövetség elnöke, Pap Ferenc, a fővárosi vízművek igazgatója, Baitz József vezérigazgató, Rosta János fővárosi tanácsnok, dr. Felkay Ferenc fővárosi tanácsnok, dr. Nyáry Miklós ügyvezető elnök, Reminiczky Lajos tanácsjegyző és még sokan mások.

Az előadások sorozatát dr. Soós István polgármester nyitja meg. Az előadások a városháza dísztermében délután 5 órakor kezdődnek.

40 éves találkozóra jönnek össze a nagyváradai Honvéd Hadapródiskola volt növendékei

Nagyvárad. Saját tud. Augusztus hó 13-án lesz 40 éves évfordulója annak, hogy a nagyváradai Honvéd Hadapródiskolát végzett első zászlósait felavatták és a fiatal tisztek búcsút vettek az iskolától. Az évfordulót az országban élő tisztek méltó keretek között fogadják megünnepelni és találkozót rendeznek Szent László városában, hogy visszaemlékezzenek az itt töltött évekre.

Az ünnepség sorrendje a következő: Augusztus 18-án délelőtt 11 órakor ünnepélyesen fogadják a budapesti gyorsvonattal érkező tiszteket. 11 óra 30 perckor hálaadó istentisztelet lesz a Szent László-templomban. 12 óra 30 perctől körülbelül délután 2 óráig ünnepség fog lezajlani az iskolában, ahol megkoszorúzzák a hősi emlékművet és ünnepi gyűlést tartanak. Ezután fél 4 órakor bajtársi ebéd lesz a Kék Macska étteremben, majd megtékingik a váró és este 19 óra 57 perckor visszautaznak a találkozóra megjelent tisztek. Az ünnepségen előlráthatólag mintegy 35 volt hadapród fog részt venni.

Szellemvonal a szellemhidon

Körülöttünk sötétség. Szemben velünk egy vasuti hid, amelyre smpár fut fel. A hid és a sinek villogó, kékes fényt árasztanak. Egyszer csak felszalad a sinre egy sötét kis vonat, mozdonyán csillogó lámpával. Atrobog a mészlikusan villódzó hidon. A hid a vonat sulya alatt egyre jobban rezeg, hajlik, leng... Es a hid legkisebb kilengését is pontosan mutatja a falon a Philips-oscillográf — a Philips-rezgésmérő jelzőberendezése, amelynek demonstrálására épült az egész látványossága a Nemzetközi Vásár Philips-Elektronházában.

Ez a palota egyébként is a látványosságok olyan újszerű és szellemes megoldásait s a megoldások olyan tömegét vonultatja fel a látogatók előtt, amilyenre még eddig példa nálunk nem volt. Az ötszázötven négyzetméter alapterületű, óriási Philips-Elektronház minden egyes terme a meghökkenítő, gondolkozásra késztető, gyakran vidám és kacagtató bemutatókészülékekkel még az elfásult külföldi nézőket is ámulatba ejti. A világ legnagyobb szive és legkisebb rádiókészüléke, hidak, sinek tartószerkezetei percek alatt összeforrasztó forrasztókészülékek és forrasztópálcák és a Philips-gyárak sokoldalúságának, csodás műszaki tudásának száz és száz más bizonyítéka kerül itt szemünk elé. „Hát még röntgengépet is gyárt a Philips?” „A hangosfilm-leadókészülékeket is a Philips gyártja?” „Soha nem tudtam, hogy ennyi sokfélét készít a Philips” — ilyen megjegyzések ropennek el minden percben a csodálkozó nézők ajkáról.

Az 1943. évi újdonságait is itt mutatja be a Philips rádiókészülékgyár. A 1943. évi típusok az eddig is tökéletes Philips-rádiókat még tovább fejlesztették: legnagyobb finomság a hang visszaadásában, legnagyobb egyszerűség a készülékek kezelésében, ez a jellegje az itt bemutatott új típusoknak. A szivardoboz nagyságu Philips-Philetta rádió különösen nagy közönségsikert arat. Hogy is ne aratna, hiszen polgári áron ezuttal kerül először Európában ily világvevő, négylámpás liliputi gép forgalomba!

Erélyes intézkedést kért a kóbor cigányok ellen az Erdélyi Párt országos központja

Részletes javaslat a cigánykérdés megoldására

Kolozsvárról jelentik: Erdélyben már évtizedek óta egyik legidősebb kérdés a cigánykérdés megoldása. Az utóbbi időben különösen a Székelyföldön hangzottak el jogos panaszok, mert a székelyek között élő nagyüzemi cigányság megállapíthatóan kedvezőtlen hatást gyakorol a székely népre. A Székelyföld csaknem minden falujában laknak cigányok és időnként megjelennek a kóbor cigányok is, akik foglalkozás-szerűen gyakorolják a lopást. A büntető híroságokat állandóan foglalkoztatják és a székelyföldi fogházak lakóinak 20-30 százaléká a cigányokból tevődik össze.

Erdélyben, illetőleg a Székelyföldön élő cigányokat több kategóriába oszthatjuk:

1. Vannak kóborló, úgynevezett sátoros cigányok, akiknek nincs állandó lakhelyük és lakásuk. Községtől-községre vándorolnak és szeke-reikkel a faluvégeken éjszakáznak. A férfiak üstfoltozás, a nők kártyavetés ürügye alatt végigjárják a falvakat és ami csak kezük ügyéhez akad, mindent ellopnak. Ezek igen sok esetben rabolnak és a rablógyilkosságra is elég gyakran rávetemednek.

2. Az egyik típusa a sátoros és nem sátoros cigányoknak az úgynevezett cigánylókupec. Ezek részben lopott lovakat árulnak, részben pedig lovakkal kereskednek. Valóságos művezi teheteéggel tudják a lovak hibáit pillanatnyilag elrejtetni. A járatlan falusiakat becsapják, amivel felmérhetetlen nemzetgazdasági kárt okoznak

3. A kártyavető cigányasszonyok közismert alakjai Erdély minden falujának és még a városoknak is. Kártyavetésekkel babonára hajlamos fiatalabb, tapasztalatlanabb népre tegre romboló hatással vannak, csalják és lopják őket. A becsapottak a legtöbb esetben szegényükben feljelentést sem tesznek. A kéregető cigánygyermek és asszonyok, akik közben lopnak, szintén ebbe a kategóriába sorolhatók.

4. Vannak úgynevezett vályogolók és téglavető cigányok. Ezek a lopás mellett még dolgoznak is, úgyhogy kellő ellenőrzéssel rendszeres munkára lehetne szoktatni őket.

5. A megtelepedett cigányoknak egy fajtája az úgynevezett patkoló cigányok és cigánykovácsok. Ezekkel kevesebb baj van, rendszeresebben dolgoznak és különösen a patkolásban hírnévre tettek szert.

6. Egy mégrendesebb és a polgári életbe beilleszkedettek kategóriája a cigányoknak a falusi és méginkább a városi cigányzenészek. Ezeknek az életmódja a legtöbb esetben nem esik különösebb kifogás alá.

Az erdélyi cigányok száma a könnyű, munkakerülő, lopásra és csalásra alapított igénytelen életmódjuk mellett nemhogy kisebbedne, hanem ijesztő mértékben szaporodik. Sok esetben már a 12 éves korban levő cigányleányok gyermeke van és egy cigányasszonynak nem ritka esetben húsz gyermeke is van.

Csak nevelés útján lehet a kérdést megoldani

Az Erdélyi Párt székelyföldi tagozatai részletes felterjesztésekben kérték az országos központot, hogy tegyen javaslatot a kormánytól a cigánykérdés kielégítő megoldására. Az Erdélyi Párt országos központja most emlékiratot intézett Kállay Miklós miniszterelnökhöz, amelyben részletesen ismertette, hogy a cigányok veszedelmes szaporodása milyen terhet

Nagyvárad thj város adóhivatala.

Arverési hirdetmény

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy forgalmi adó fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést 1942. aug. 22. a másodikat 1942. aug. 31-én a városi közraktárban (Thaly K. u. 2.) kitűzöm.

Arverési feltételek

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árvevők a becsérték háromnegyedrészére erejéig tesznek vételi ajánlatokat.

2. A második árverésen azonban az ingóság a becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.

3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.

4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1942. aug. 13.

Megyes Mihály
végrehajtó.

Gyümölcs szörpök

Dagi kenyérpótló es prima krémszappan mo-dáshoz, könyv nélkül kapható.

Molnár Imre

Tápszer különlegességek, ásvány-és borvizek, prima cső- és leves-tészták, konzervek

fűszer és csemege üzletben Rákóczi-ut 4.

A Szovjet különbéketerve és a moszkvai értekezlet

Írta: Csiszár Béla

1

Miért volt szükség a váratlanul bejelentett moszkvai értekezletre, amikor a szövetségesek eddig mindig csökönyösen óvatkodtak attól, hogy a Szovjettel odahaza tárgyaljanak? Teljesítették kívánságai egyrészt, ellátták bizonyos mérvű hadianyaggal, sőt nyár elején még azt is megtették, hogy katonai szerződést kötöttek vele s egy eszmei szerződést, amely lehetővé tette Sztalinnak, hogy, ha győzne, a háború után 20 évig Anglia mellett egyik intézője lenne a holtvizált és gúzsbakötött Európának. De Churchill mindig megtartotta a „három lépésnyi óvatossági távolságot” közte és Sztalin között s vigyázott arra, hogy ne tulságosan keveredjék a bolsevistákkal. Míg most július 21-ike óta már eltűnt és a legkétségbevonhatatlanabb jelek tanuskodnak arról, hogy Moszkvába utazott az ottani értekezletre és áthézelte tüzetesen a harctéri helyzetet a vörös vezetőkkel. De nemcsak ő utazott Moszkvába, hanem Bradley tábornok, Roosevelt volt külön megbízottja, sőt a különböző fővárosokban akkreditált amerikai és angol nagykövetei is. Ott tartózkodott az elmúlt napokban az angol vezérkar több magasrangú tisztje is. Mindebből látható, hogy ott nem közönséges kérdéseket tárgyaltak meg. Churchill titokzatos jelenléte a tanácskozásokon mindenesetre azt mutatja, hogy nagyfontosságú és elkerülhetetlen volt odautazása. Angol miniszterelnök nem utazik csip-csup ügyben külföldre. S nem főleg a messze lévő Szovjetországra. S tegyük hozzá, hogy ez a miniszterelnök agg is, gyenge és beteges is, továbbá arról a Churchillről van szó, aki egyáltalán nem csinált titkot annakidején bolsevistaellenességéből. Ha mindezt elgondoljuk, bizonyos előtűnik, hogy csak igen fontos ügy vihette az angol premiert Moszkvába.

Ez a fontos ügy — a Szovjet különbéketerve volt.

2

A bolsevista Oroszország 1941 nyara óta áll a tengely pörölycsapásai alatt. A télen nem sikerült megfordítania a hadiszerecsene kerekét s most június végén ismét olyan hatalmas, sőt gigászi hadjárat indult meg legfontosabb területei ellen s olyan sikeresen, hogy a bolsevistáknak vagy sürgős segítség kell, vagy be kell adniuk a kulcsot. Nem került megvalósításra a hírhedt második arcvonal sem, amelynek létrehozatalát pedig az angolok és amerikaiak annyiszor és olyan lendülettel megígérték. Amikor a Szovjeten már kevéssé segíthet, akkor akarja Roosevelt is erősíteni az amerikai hadiszállítások ütemét, de azért nem átálja benyújtani a borsos szavakat azonnal. A Szovjeten nem sokat lendített az a szerződés sem, amelyet Molotov ünnepélyes külsőségek közt írt alá Churchilllel Londonban, de amely a szép frázisokon kívül egyebet aligha nyújtott Sztalinéknak. Ezért a Szovjet — megunva a sok kérés-könyörgést, de halasztgatást is — olyan üzenetet küldött Londonba és Washingtonba, hogy közel áll orvja kimerüléséhez, s ha a demokráciák sürgősen nem tesznek meg mindent a támogatására és támoga-

tására, kénytelen lesz különbékét kötni a németekkel. Lett erre nagy riadalom a két angolszász fővárosban. Churchill ekkor határozta el, hogy sürgősen Sztalinhoz utazik s úgy volt, hogy Hull amerikai külügyminiszter, de legalább is Sumner Welles külügyi államtitkár szintén Moszkvába utazik, azonban az utolsó pillanatban Bradley vezérőrnagy személyében döntöttek.

Churchillt a Szovjetunió fenyegetődzésén kívül még az is rábírta az utazásra, mivel biztos forrásból olyan híreket kapott, hogy Sztalin a japánok támadásától tart s ez is a különbéke útjára tereli. A világsajtóban hírek terjedtek el arról, hogy nagy japán csapatösszevonások vannak kifejlődőben a szovjet-mandzsu határon (Mandzsukuo tudvaleg japán fennhatóság alatt álló állam), a japánok készülődnek s már ki is neveztek a sziibériai bolsevista hadsereg ellen működő japán hadsereg fővezérét Yamashita tábornok, a szingapuri győző személyében. Hogy mik igazak ezekből a jelentésekből, mennyire a világsajtó szüleményei s mennyire felelnek meg a tényleges helyzetnek, azt innen Magyarországról egyéb értesülések hiányában nem lehet ellenőrizni. Viszont

tény, hogy maguk a japánok is rámutattak az elmúlt hetekben arra, hogy a Szovjet meg akarja támadni a japán partokat, sőt az Egyesült Államoknak támogatásokat engednének át Sziibériában és Vladivosztk környékén. Kétségtelen az is, hogy Japánnak most volna a legjobb alkalm a megtorolni a Szovjeten azt, hogy annakidején több ízben megfosztotta beavatkozásával harci műveletei gyümölcseitől s Vladivosztk Szachalin-félszigettel örök fenyegetés volt Japán ellen. Az orosz kolosszus sok borsot tört mindig a japán birodalom orra alá s akadályozta terjeszkedésében. Nem volna tehát csodálatos, ha Japán fel akarná számlálni ezt a helyzetet és csatlakoznék azokhoz a hadműveletekhez, amelyeket Németország folytat szövetségeseivel együtt a bolsevista világméltely ellen.

3

A Szovjet kétségkívül erősen túlzó színekben festette le Churchillék és Roosevelték előtt a ráváró nagy és elháríthatatlan veszélyt mind német, mind japán oldalról; megvilágította, hogy lassanként nem lesz más hátra, mint a tel-

jes összeomlás vagy a békekérés. Churchill tehát Moszkvába repült, hogy megpróbálja elintézni a dolgokat s megmagyarázza, hogy a különbéke rendkívül kínos, sőt mondhatni: végzetes helyzetbe sodorná a demokráciákat s kitenné őket a tengely vegleges győzelmének. Ezért kétségkívül mindent megígért, nagyarányu hadianyagszállítást és haladéktalan felállítandó második arcvonalat is. Ugyanezt tette bizonyára Roosevelt személyes kiküldötté. Bradley is, ha ugyan azóta már fogadta őt Sztalin. (Az amerikai vezérőrnagy már egy hete „pihent” Moszkvában, amikor a vörös cár még mindig „nem ért rá” fogadni őt.)

A szovjet polgár már valószínűleg kormányával együtt végzetesen kiábrándult a második arcvonaltól. Még akkor is, ha megcsinálják. Tudja ugyanis azt, hogy a demokráciák az idén még egyáltalán nem képesek elhatározó döntésekre, hatáson európai akciókra s ezért — mint a török lapok is megírták — egy ilyen hadszíntér, akármennyire kiérleltnek is vele majd az angolok és amerikaiak, már nem segíthet a Szovjetunió. Németország idejében megtett minden előkészületet és meglepetés se honnan sem érheti. Annál több meglepetés érheti az angolokat és a bolsevistákat onnan, ahonnan nem várják vagy legalább is úgy tesznek, mintha nem vennék komolyan. Volt idő, amikor az amerikaiak híres-hírhedt elnöke, Roosevelt is azt mondotta, hogy 14 napon belül elintézi a japánokat s egy reggelen váratlanul a japánok intézték el az amerikai hajóhadat Pearl Harbour-nál, még pedig — igen hatásosan...

Ítéletet hirdettek a kolozsvári szabadkőműves perben

Felmentették gróf Dégenfeld Kristófnét a rágalmazás vádjá alól

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári járásbírósg szerdán tartotta meg a helybeli szabadkőműves páholy állítólagos tagjairól készült névsorok feltételezett terjesztői ellen a névsorok szereplő Szathmáry János dr és János Gáspár dr ügyvédek részéről indított rágalmazási per főtárgyalását.

A többbizben letárgyalt ügyben érdemi döntésre ezideig nem kerülhetett sor, mert az eleinte „ismeretlen tettes”-ként szereplő gróf Dégenfeld Kristófné, aki leleplezése után vádkiterjesztés folytán a per másodrendű vádlottja lett, egyetlen idézésre sem jelent meg a járásbírósgai tárgyalásokon. Éppen ezért a legutóbbi tárgyalás alkalmával — a magánvádlók indítványára — a bíróság elrendelte Dégenfeld grófné elővezetését. Erre azonban nem került sor, mert a grófné ezuttal eleget tett az idézésnek.

A tárgyaláson Tamási Aron és Fazakas János dr. tanúk nem jelentek meg.

Elsőnek gróf Dégenfeld Kristófné személyi adat felvételére került sor. Ezután a védőügyvéd a perben szereplők társadalmi helyzetére és az ügy kényes voltára hivatkozással zárt tárgyalás elrendelését kérte. A főmagánvádlók ellenezték az indítványt, azzal az indokolással, hogy az ügy közérdeklő tárgya nagyon is megkívánja a nyilvánosságot.

A bíró a védelem kérését tényleg elutasította.

Dégenfeld grófné kihallgatásakor hangoztatta, hogy senkit meg nem rágalmazott és távol áll tőle minden

ilyen szándék. Hiszen a lajstromon szereplőket nem is ismerte személy szerint. A további vallomástétel előtt azonban kitért, kötelező katonai titoktartásra hivatkozva. Állításának bizonyítására a magánvádló kérdésére különböző iratokot mutatott be.

Dégenfeld grófnét Abrudbányai János dr.-ral, a per elsőrendű vádlottjával szembesítették. A grófné ezuttal beismerte, hogy valóban járt a teológiai dékánnál, akivel fia ügyében akart értekezni. Valaki ugyan felhívta a figyelmét Abrudbányaira, mint aki foglalkozik a szabadkőműves mozgalom szereplőivel.

A bizonyítási eljárás befejeztével Szathmáry János dr főmagánvádló eljelentte az Abrudbányai János dr ellen emelt vádat, azonban Dégenfeld grófnéval szemben továbbra is fenntartotta és bizonyításkiegészítést kért.

A bíróság mellőzte a tanukihallgatásokat. A tényállás tisztázása érdekében azonban elrendelték Abrudbányai János dr és Szathmáry János dr sértett kihallgatását.

A bizonyítási eljárás befejezte után a főmagánvádlók mondták el beszédeiket, melyos büntetést kérve a rágalmazás vádját Dégenfeld Kristófnára.

Szathmáry János dr különösen azt sérelmezte, hogy súlyosan bántó volt reánézve nevének feltüntetése a szabadkőművesek lajstromán, holott ő éppen e mozgalom felderítésén dolgozott.

János Gáspár dr vázolta a szabadkőművesség csunya szerepét is és azt a hatást, amit e mozgalomban való részvétellel meggyanusítás ország-szerte keltett. Egyenesen kétségbevetta, hogy a vádlottnak valamilyen megbízatása lehetne a katonai hatóságok részéről.

Jancsó Albert dr védőügyvéd beszédeben főképpen a per elévülését fejtegette, amire hivatkozva, kérte az eljárás megszüntetését.

A bíróság délután 4 órakor hirdette ki ítéletét, amely gróf Dégenfeld Kristófné vádlottat a vádkiterjesztés folytán ellene emelt rágalmazás vétsége alól felmentette, azzal az indokolással, hogy Szathmáry János dr főmagánvádló 1940 november 11-én tett feljelentése csak Abrudbányai János dr ellen irányult és a másodrendű vádlottal szemben csupán az 1941 augusztus 14-én tartott tárgyaláson emelt vádat, holott már 1940 október 27-én tudott szerepéről.

Szathmáry János dr az ítélet ellen fellebbezést nyújtott be.

MEGNYILT: Keresztény
Kölesön könyvtár
 kötelező ifjúsági olvasmányokkal bővítve
IMON ISTVÁN könyvkereskedése
 Telefon: 26-43. Bémer-tér 3.

Polgármesteri jelentés a város július havi eseményeiről a közigazgatási bizottság ülésén

A szokásos mennyiségnél husz vagon liszttel kevesebbet kapott a város a múlt hónapban

Nagyvárad. Csütörtökön délután ülést tartott a város közigazgatási bizottsága dr. Hlatky Endre főispán elnöke mellett. A főispán felszólalt napirend előtt és ismertette a közigazgatási bizottság tagjai előtt a honvédelmi minisztériumtól érkezett körrendelet szövegét. Ezután dr. Soós István polgármester tette meg a július havi közigazgatásra vonatkozó jelentését, megjegyezve, hogy a házadó felszólalás adatait átadták a pénzügyigazgatóságnak.

Az árvaszéki jelentés után a városi tisztifőorvos bejelentette, hogy az elmúlt hónapban a halálozások emelkedtek a születésekkel szemben. Egyébként két gyermekbénulási eset történt, a Tüdőgondozó pedig szép eredménnyel működik. Hangoztatta a jelentés, hogy a gyümölcs még mindig aránytalanul drága, úgyszintén a főzelékfélék is. Ezeket az állapotokon okvetlen segíteni kell, mert a szegényebb néposztályt igen érzékenyen érinti.

A pénzügyigazgató jelentése után a királyi ügyészség tette meg jelentését, melyszerint az ügyészségi fogház 300 férfit és 47 nőt tartott júliusban nyilván. A tanfelügyelői jelentés szemlélyi változásokkal foglalkozott, míg az államépítészetről a folyamatban lévő útépitésről történt jelentés.

Közepes gyümölcs és bőséges szőlőtermés várható

A mezőgazdasági jelentés arról számol be, hogy a nagy szárazság ártott a kapás növényeknek és az aratás a zab kivételével befejeződött, a cséplés még folyamatban van. A gyümölcsstermés közepes, a szőlőből azonban bőséges termés várható.

A rendőri jelentés szerint július havában 13 internálást rendeltek el és 2 egyén került rendőri felügyelet alá.

Az erdőfelügyelői jelentés arról ad számot, hogy a város 1000 vagon tűzifa szállításra kapott engedélyt az elmúlt hónapban, azonban a szállítás igen vontatottan folyik és több kereskedő nem tekinti megfelelő lekiismeretességgel a fakielégítés és szállítás ügyét.

Az állategészségügyi jelentés szerint 4 udvarban állapítottak meg sertépestist. A jelentés arra kéri a rendőrséget, hogy fokozottabb mértékben őriztesse ellen a húsárakat, mert a mérsárosok ezt nem tartják be. Több esetben megtörtént, hogy marhahús helyett bivalyhúst mértek ki.

A Közléti Szövetkezet működéséről a polgármesteri jelentés a következőképpen szól:

1942. július hó folyamán jegyeztettek 15 drb üzletrészt, melynek ellenértéke a szövetkezet pénztárához befizettetett. Üzletrészek száma összesen 357. A szövetkezet pénzkészlete július hó 31-én 553.38 pengő.

Bankoknál és intézményeknél pedig 67.459.61 pengő állott rendelkezésre. Kölcsönökre július hó folyamán

folyósítottak: Kisipari kölcsönre 4 juttatottnak 1.073.50 P, kiskereskedői kölcsönre 4 juttatottnak 3.387.81 P, Házassági kölcsönre 3 juttatottnak 2.175.36 P, Egyéb kölcsönre 3 juttatottnak 700 P, Tehénjuttatásra 3 juttatottnak 3.050 P, Lóajuttatásra 1 juttatottnak 680 P, Sertésjuttatásra 1 juttatottnak 135 P, Házartási kölcsön 3 juttatottnak 1.595.63 P, Összesen: 12.797.30 pengő.

Százezer pengőbe került az ikerházak építése

Az Öcsi-telepi élelmiszerelosztó üzletben kiosztottak 85 kg. zöldbabot, 250 csomó hagymát, 63 fej olajkáposztát, 350 fej karalábét, 40 drb. tököt, 35 drb. fehércáposztát, 406 drb. uborkát, 40 csomó zöldséget, 330 drb. zöldpaprikát, 823 félliter tejet, 19 kg. füstölt húst és 5 kg. szalonnát.

A gyermeknyaralattási akció céljaira 10.837 pengő 61 fillért fordítottak.

A téli népelelmezés biztosítására beszerettek 65 drb. elrakáshoz szűkegés hordót és részben már megkezdtek az egyes élelmiszerek télire való elrakását. A hordók beszerzési ára 2165 P.

A vágóhid mellett 8 drb. ikerépületet 1942. július hó 22-én dr. Gyapay László helyettes polgármester vezetése alatt kiszállt bizottság átvette. A 8 drb ikerház vállalati átányépítési költsége 115.110.88 pengő, pótmunkával együtt összesen: 118.446.33 pengő.

Az egységáros alapon vállalatba adott Hágó-út menti 20 ikerházat 8 nagyváradai iparos építi. Az építési anyagok nagyobb részét a Közléti Szövetkezet szerezte be és bocsátotta önköltségi áron a vállalkozók rendelkezésére.

Az építkezés 1942. június hó 15-én

Közel 7000 pengőt vételeztek be a Magyar Norma javára

A város által alkalmazott pénzbeszedők 1942. július havában a Magyar Norma Alap javára 6.824.08 pengőt vételeztek be.

A bevételzett összegek fedezték a e-gélyezettek támogatását, a népkonyha és napközi otthonok ebédeit.

A zsir tekintetében ellátatlan: 95.196 személy. A szükséglet 50 dekás fejadaggal 47.598 kg. A város közellátására a MÁSZ 851 drb. sertésvásárlási engedélyt adott ki, melyből készlet hiányában 241 darabot nem tudunk beváltani Levágtak 610 drb. sertést, melyből 229 darabot a MÁSZ adott, 306 darabot a húsiparosok vásároltak s 75 darabot pedig a városi bérhizlalásból

utaltak ki. E sertésekből 11.604 kg. zsirt és 2361 kg. szalonnát termelt ki a város, melyből a 8040—1941. M. E. sz. rendelet értelmében 1830 kilogrammot kellett az államnak beszolgáltatni. A Közellátási Minisztériumtól 13.000 kg. kiutalást kaptunk. A zsir és szalonna mennyisége tehát 25.135 kg. volt. Ezzel szemben kiutaltunk 34.779 kgr.-ot s így a hiányzó mennyiséget az előző havi megtakarításból kellett fedeznünk. Bérhizlalásban a város közellátására 2465 sertés van lekötve. Ezen sertések nagyrésze csak október—december hónapokban lesz levágható. A MÁSZ a jövő hónapra legfeljebb egy vagon zsirt utal ki, s ennek következtében augusztus hónapra a teljes fedezet nem áll a város rendelkezésére.

A város július hónapban 43,5 vagon lisztkiutalást kapott a 68 vagon szükséglettel szemben. Így takarékoskodás terén a legszigorubb rendszabályokat kellett alkalmazni, hogy a város július havi kenyér és lisztellátását biztosíthassuk.

Megkezdik Nagyváradon is a véradást

A polgármesteri jelentések után dr. Hlatky Endre Főispán a Vörös Kereszt elnöki minőségében szólalt fel, kérve a közigazgatási bizottságot, hogy a véradást szervezzék be. Rövidesen sor kerül a téliruha akció lebonyolítására és ennek során elvárja a város közönségének megértő támogatását. A bajtársi szolgálat kapcsán felkérte a hivatalok személyi referenseit, hogy ők is istápolják a hadbavonultak hozzátartozóit.

Ezután a közigazgatási bizottság ülése véget ért.

SPORT

Honvédségi Sportügyeségi Jelvényt alapított a honvédelmi minisztérium

Augusztus 15. és 19. között rendezik meg Nagyváradon is a versenyeket

Kolozsvár. Saját tud. Mint ismeretes, a honvédelmi miniszter a honvédség kiváló sportolói jutalmazására, illetve kitüntetésére rendszeresítette többek között a nagy és kis „Honvédségi Sportügyeségi Jelvény”-t. A jelvények megszerzésére a nagyobb helyőrségekben évente jelvénytörvényes versenyt rendeznek. Egész Erdély területén az első ilyen erőpróbát az erdélyi hadtest honvédei számára Szent István hetében augusztus 15—19. között rendezik meg a kolozsvári hadtestparancsnokság. Jelvénytörvényes versenyek lesznek többek között Kolozsváron, Nagyváradon, Szatmárnémetiben, Nagyváradban, Marosvásárhelyen, Gyergyószentmiklóson, Sepsiszentgyörgyön, Csíkszeredán, Kézdivásárhelyen is.

A versenyzők jutalmazására rendszeresített nagy jelvényt megkapja az, aki a hadsereg bajnokságban az egyéni vagy csapatverseny számban első helyezést ér el. A kis jelvényt az, aki a második helyezést éri el, vagy pedig az évről-évre megrendezendő versenyeken az előírt feltételeknek megfelel.

A jelvénytörvényes verseny számai a katonai sport ágaiból tevődnek össze. Így szerepel céllövészet, kézilabda, dobás, terepfutás, természetes és mesterséges akadályokon való áthatolás, stb. Mindezeket a versenyszámokat menetöltöztetben kell végrehajtani. A verseny feltételeiből látható, hogy az azon való részvétel nem könnyű feladat és éppen ez adja meg a kemény küzdelemben szerzett jelvények értékét is, amelyet azután viselője büszkén hordhat.

A versenyek iránt honvédségi körökben igen nagy érdeklődés nyilvánul meg, ami miatt sok a jelentkezők száma. Ez viszont erős és nívós küzdelmet ígér.

A versenyek eredményeinek ismertetésére még visszatérünk.

Összterületének hét, lakosságának negyven százalékát veszítette el eddig a Szovjetunió

A leggazdagabb és legnépesebb területek jutottak a tengelyhatalmak kezére

A német haderő világraszóló győzelmei nemcsak katonai sikereket jelentenek, hanem egyelőre területi nyereségeket is és a területi nyereségekkel mindannak birtoklását és használatát, ami ezeken a területeken van. A győzelmek nagyságát sohasem a számok fejezik ki, hanem a meghódított területek nagysága, gazdasági és hadi fontossága. Ezért érdekes lesz egy rövid összefoglalóban áttekinteni, hogy mit hódított meg eddig a német és vele szövetséges haderő a szovjetországi területek közül?

A Tengelyhatalmak hadserege 1941 júniusa óta teljesen megszállta a Tanácsköztársaságok Szövetségének hat tagállamát:

Ukrajnát, Fehér-Oroszországot, Litvániát, Lettországot, Észtországot és Moldáviát.

Ennek a területnek a nagysága 989.300 négyzetkilométer, 57.749.600 lakossal.

Ezenfelül a 174.400 négyzetkilométerre kiterjedő, de mindössze 469.200 lakosú 3 négyzetkilométer Karélo-Finn tagállam területéből kb. 100.000 négyzetkilométer 300.000 lakossal a Tengelyhatalmakkal szövetséges finn hadsereg kezére került és a Tengelyhatalmak csapatai mélyen benyomultak a szorosabb értelemben vett Oroszország, a Nagy-Orosz Föderatív Szocialista Tanácsköztársaság területére is, mostanáig a következő területekhez szállva meg teljesen vagy túlnyomórészt belőle.

Krím autonóm köztársaságot 26.000 négyzetkilométer 1.126.824 lakossal.

Kurszki tartomány (gubernia) 54.800 négyzetkilométer 3.130.114 lakos.

Orelj (orlovski) tartományt 66.500 négyzetkilométer 3.549.088 lakossal.

Szmolenszki tartományt 74.900 négyzetkilométer, 2.690.779 lakos.

Rosztovi tartományt 93.600 négyzetkilométer 2.894.038 lakos.

Együtt 315.800 négyzetkilométer területtel, 13.390.843 lakossal.

Sokkal nehezebben állapíthatók meg — akár közelítő pontossággal — a csak részben megszállt tartományok adatai, mert a tartományoknál kisebb területi egységek statisztikája nem áll rendelkezésünkre, sőt magát a harcokat szintén csupán nagy vonásokban ismertetjük:

Megszállt területek a harterek közelében

A leningrádi tartomány 140.800 négyzetkilométer területének kb. harmada van jelenleg a Tengelyhatalmak birtokában, de az 1939 január hó 17-én tartott népszámlálások összesített 8.436.576 lakosának csak felét (3 millió 191.304) magában Leningrádban élt akkortól — Most — a vezetőség beszámolójaival is — jóval kevesebben tartózkodnak a majdnem teljesen körülzárt nagyvárosban, így a leningrádi tartomány megszállt részén a lakosság száma nem sokkal haladhatja meg az egymilliót.

A kalini tartomány területének (106.400 négyzetkilométer) és népességének (3.211.349) mintegy fele jut a megszállt részre. Nagyjából hasonló az arány a tulai (32.800 négyzetkilométer, 2.049.950 lakos) és a voronezsi

(69.600 négyzetkilométer, 3.351.000 lakos) tartományoknál.

Már a sztalingrádi (caricini) tartomány, a krasznodári (jakaterinodári) és ordzsonkizségi (vorosilovszki) régiók, továbbá a Kalmuk autonóm köztársaság területére is áterjedt a harc, de ezeknek az adatait mostani összefoglalásunkban még nem számítjuk hozzá a többi megszállt szovjetterülethez. Ugyanis a Tengelyhatalmak hadereje éppen ezeken a területeken tört most rendkívül gyors ütemben előre, így valószínű, hogy ezeket a területeket rövidesen teljes egészükben elfoglalja és így itt nem lesz szükségünk majd olyan bizonytalan alapú becslésekre, mint a leningrádi, kalini, tulai és voronezsi tartományoknál, amelyeket már közel egy esztendője kettészél a tavasz óta vajmi keveset változott harcivonal.

Már most az egész szovjet tagállam területi nagysága 16.378.000 négyzetkilométer 108.811.000 lakossal.

Ebből megszállt terület 514.200 négyzetkilométer 18.891.000 millió lakossal.

A Nagyorosz-tagállam a gyér népességű északi vidéket és egész Szibériát

is magában foglalja. Csak ennek tekintetbevételével érthető meg, hogy hány a Tengelyhatalmak idáig már mintegy háromszor akkora területet foglaltak el belőle, mint a jelenlegi 171.733 négyzetkilométer nagyságú Magyarország, ez mégis mindössze 3,2 százaléka a Nagyorosz tagállam egész területének. Az elfoglalt terület azonban a viszonylag legnépesebb országok közé tartozik, ahol több mint ötszörte annyi ember él, mint országos átlagban: Lélekszáma kb. 17,4 százaléka volt a Nagyorosz tagállam lakosságának.

Az egész Szovjetunió vesztesége

Az egész Szovjetunió vesztesége még sokkal súlyosabb, úgy a terület, mint a lélekszáma szempontjából.

Az egész Szovjetunió területe 22 millió 634.300 négyzetkilométer, 191 millió 690.100 lakossal. Ebből megszállva összesen 1.603.500 négyzetkilométer, 76.940.600 millió lakossal. Levonva marad 20.030.800 négyzetkilométer 114 millió 749.500 lakossal.

A terület 7,4 százalékának megszállása a lakosság nem kevesebb, mint

40 százalékának elvesztését jelenti. — Igaz ugyan, hogy a munkaképes lakosság egy nem jelentéktelen része — önként vagy kényszerből — a Tengelyhatalmak csapatai elől a szovjet kézen megmaradt területekre ment át, de viszont a vörös hadsereg vesztesége halottakban, súlyos sebesültekben és hadifoglyokban oly magas, hogy a megmentett munkaerők számát is bizonyosan felülmúlja, így teljesen reális, ha legalább 40 százaléka becsüljük a Szovjet ember-vesztését.

A Tengelyhatalmak által megszállt területek legnagyobb részének a közigazgatását a „Reichkommissariat Ostland“ és a „Reichkommissariat Ukrainien“ vették át 1941 novemberében.

Az előbbi hatásköre Lettországra, Lettországra, Litvániára és Fehér-Oroszországra legnagyobb részére terjed ki; az utóbbi Ukrajnára, melyből azonban az egykori osztrák Galiciához tartozott 3 lengyel vajdaságot (Lemberg, Sztaniszlau és Tarnopol) 1941. augusztus 1-én a Lengyel Főköormányzóhoz csatolták. Észak-Bukovinát és Besarabiát szeptember 3-án visszakebelezték Romániába; román közigazgatás alá helyezve egy a Dnyesztertől keletre fekvő területrészt (Transnistria) is. A Karélo-Finn Szovjet-tagállamnak azt a részét, melyről Finnország az 1940 március 13-án kötött békében kénytelen volt lemondani, 1941. decemberében ismét visszacsatolták Finnországhoz. A Nagyorosz-tagállam és Kelet-Karélia elfoglalt területei pedig katonai közigazgatás alá tartoznak. (M. E.)

Beszélgetés a kapufaragó székellyel

A bécsi döntés napján született meg a Kormányzó Úrnak ajándékozott diszes kapu elkészítésének gondolata

Vargyas, augusztus hó a Rika-erdő és a Kukuk-hegy között kanyarog egy gyors kis hegyipatak Udvarhelyszék délkeleti csücskében. Vargyas a patak neve. Partján a régi Vargyas község fekszik, fehér-tornyú unitárius templommal. Köröskörül hegyek és erdők. Erdővidéknek hívják Udvarhelyszék e sarkát. Színmagyar székelyek, nagyobbbrézt unitáriusok lakják.

1940. augusztus 30. A vargyasi rá-

diók mellett halkszavú magyarok ülnek. Odakint fatokos nagy pisztollyal idegen zsoldárok járnak. A mélyen ülő szemekben felvilan a fény, amint a tiszteletes úr az iskolai falitérképen meghuzza az új határvonalat. Magyarok vagyunk. A mezőkön kint vannak az emberek, szénacsinalni. A havason bírkát legeltet a pásztor és hosszú vontatott hangon behájlja a Rika-erdőbeli ménes-pásztoroknak: Magya-rok va-gyunk!

született meg, s a keleti pusztákról hozott nép művészetekévé ezzel a kövel száll apáról fiúra. 1940. szeptember 11-én vonult ki az utolsó román katona Vargyasról. Másnap reggel már állott a faragott székelykapu Vargyas és Olasztelek között a Száldobos Rákosi keresztútnál. Három méter 70 centi magas és két méter 60 széles íve alatt vígan meneteltek, lovon, gyalog, autón, kerékpáron a honvédsapatok. A keleti határ sok próbát állott székelyei vésték rá jelmondatnak:

„Hazádnak rendületlenül Légy híve, óh magyar.“

A kapu azóta ott állott Erdővidék utainak elágazásában. Jobbra tőle a régi birtokos háza, az ősi Dániel primorok kúriája bújik meg a fák mögött. A domboldalon székely gazda aratja a kiszökkenő áldást, a csiki hegyek ködbevesző nyerge alatt. De már akkor számítottuk — mondja Sütő Béla, hogy bévonulás után más célunk lesz a kapuval.

„Kéne valamit csinálni a fogadásra“

Márkó József teológus tasztija be este a paplakkal szemközti kiskaput. Ithon van-e Sütő Béla mester? Éppen a teheneket feji — feleli derekát fájlaló felesége.

Előkerül Sütő Béla asztalos-faragó is.

— „Jönnek ám a honvédeink. Sütő uram!“

— „Jönnek.“

— „Kéne valamit csinálni a fogadásra.“

— „Kéne.“

Igy született meg a faragott székelykapu terve a régi faszobrász családból való Sütő Béla, vargyasi asztalosmester házában. Vargyas nem héz lett volna dolgozni. Ott volt még a kövér örmester. Át mentek a két kilométernyire fekvő Olasztelekre, ifj. Ferenc Lajos házába. Faanyagok a rönköket az olaszteleki erdőből. Tortoma vár vidékéről hoztak, a fe-dője a Rikából. Réka királyné sirja

közlelőből került ki, „zsenedely“ a Hargita havasai adtak. Az ácsoló munkát erdőfülei Nagy Fábián és ifj. Ferenc Lajos végezték. A faragást, virágmetszést és képirást vargyasi Sütő Béla készítette. Családjukban ő már a nyolcadik nemzedék faragó. Kezembe adja azt a festék-kavartó követ, amit apa hagy fiúra, mint a mesterség eszközt. 1665, olvasom le a körül a kopott évszámot. A rét virágainak színe ebben a kőben

Erdővidék ajándéka a Kormányzónak

„Mi lesz az a más cél. Sütő uram?“ — kértem a kapu készítőjét. „A Kormányzó úrnak akartuk adni s most végre Kenderesen felállítottuk a galambducos kaput.“

Persze volt még egy s más javítás. Ujrafestés rajta, amit el kellett végezni. Haáz udvarhelyi tanár segített nekünk tanácsal aki az udvarhelyi

népművészeti múzeumban a megszállás éve alatt gyűjtögette a székely műkincseket. Biró István felsőházi tag vezette a székely küldöttséget Kenderesre. Július 26-án érkeztünk meg — meséli a mester. — A községi jegyző telefonon beszélt a kormányzói kastéllyal. Még aznap összeültöttük a kaput, hogy láthassa a Kor-

BERETTYÓJFALU határában 430
köt. hold mezőgazdasági ingatlan,
amelyből kb. 150 k. hold kaszáló
és legelő egy tagban vagy több
személynek haszonbérbe adó, vagy
fales művelésbe kiadó. Értekezni:
Dr. des GOMBES LASZLÓ, Debre-
cen, Ferenc József-ut 22-24. szám.
Telefon: 23-32.

mányzó úr. Délután öt órára székely
harisnyában, lájbisban, ingujjban áll-
tuk körül a még földön heverő kaput
s vártuk a Kormányzó urat. Amint
meglátott minket, már vagy harminc
méterről kiáltotta:

„Itt vannak az én székelyeim.”
Akkor én egy pár szóval köszöntöt-
tem Öföméltóságát.

— Nincs leírva az a pár szó, Sütő
uram?

— Hát akkor nem volt, de most
már le van. A szárnységéd úr mondta
utána, hogy irjam le, kár volna elfe-
lejteni.

Beszalad a házba és egy noteszt
hoz ki, amiből lassan olvassa:

„Föméltóságú Kormányzó Ur! Szé-
kely szívünk legőszintébb szeretetéből,
igazi nagy magyar lelkiünk leg-
mélyebb hódolatával köszöntjük, mint
minket felszabadító legfőbb Had-
urunkat. Isten éltesse minékünk Öfö-
méltóságodat soká, de nagyon so-
káig.”

— „Hát ezt elmondám s akkor iga-
zán olyan meleg kézzel fogta, hogy
soha-soha elfelejteni nem
tudjuk, munkás bajtársaimmal együtt.
Hosszas beszélgetett velünk. A
kapu minden kis részét, rovását meg-
tekintette. Megmutatta az öreg fehér
lovát, amin a nemzeti hadsereggel
bevonult a fővárosba. Vadászdogok-
ról érdeklődött, mert hallotta, hogy
sok farkas-ragadozás van a székely-
földön.”

Négy napi munka volt a kapu felállításával

— Még volt azután munka a kapu-
val, amíg fölláttak?

— Négy napi munkánk volt még.
Ujra át kellett színezni a kaput, hogy
friss legyen a festés. Ott dolgoztunk
az udvaron. A Kormányzó úr napjában
kétszer-háromszor meg is nézett
minket. Tíz órára, meg uzonnára
meg voltunk hívva. Különben a falu-
ban laktunk. A szállást nem fogad-
juk el ingyen, mert ez a kapu aján-
dék, hát a szállást is megfizessük.

— Valami érdekes történet-e munka
közben?

— Hát igen is. Mikor ott dolgo-
zunk a kertben, a víztorony mellett,
oda jött a kicsi trónörökös. (Igy ne-
vezte Sütő uram a kormányzóhelyet-
tes két éves fiacskáját.) Odajön s hát
fölemel egy nagy kalapácsot — jól
felbírta — s egy emelő oszlopját ka-
lapácsolt vele.

— No, az kedves lehetett.

— Bizony. Még le is fényképezték.
A Kormányzó úr aztán meghallotta,
hogy meg szeretnénk nézni a rizsföl-
deket. Autót rendelt nekünk s úgy
néztük meg. Pár szalát hoztunk is,
hogy itthon megmutassuk.

— Mikor volt az ünnepélyes át-
adás?

— Július 30-án délután. Bíró István
méltóságos úr mondotta a beszédet és
a Kormányzó úr válaszolt rá.

— Maradtak még aztán Kendere-
sen?

— Nem akkar már hazajöttünk.
Akkor is olyan szép autót rendelt
nekünk a Kormányzó úr és hazajöt-
tük a szép autót, nem a kenderesi

állomáson szálltunk fel, hanem elvitt
az autó Kisujszállásig. Igazán min-
denben a kedvünket töltötte volna a
Kormányzó úr, ha olyan természete-
tűek lettünk volna.

— „Ilyen élményem még mióta va-
gyok, mint ez a pár napon, soha nem
volt. Boldogok voltunk mindnyájan.
Szemtől szembe láthattuk a Kor-
mányzó urat. Majdnem negyed óráig
szorította kezemet az az ember. Sze-
ret minket székelyeket, de mi es-
szeressük őt. Bármikor parancsolja,

mindenre készek vagyunk.”

Elbúcsúzom Sütő Bélától és meg-
indulok a falu utcáján. Az esti alko-
nyatban fehérlik a templomtorony és
élesen válik el az erdők zöld háttéré-
től. Elgondolkozom ezen a szívós, ki-
tartó népen. Századok mostoha esője
verte, de most is olyan kemény, mint
a primor kapubúványa. Kibetűzöm
rajta a háromszáz éves feliratot:

Deus providebit — Az Isten gon-
doskodni fog.

TATRAY BARNABÁS.

Minden iparosnak kérnie kell iparjogosit- ványa felülvizsgálását

Visszaakarja szorítani a kormány a keleti és erdélyi részeken tulságosan elhatalmasodott zsidóságot

A Magyar Távirati Iroda jelenti:
A visszacsatolt keleti és erdélyi or-
szágrészekben az idegen megszállás
alatt az ipar és kereskedelem a lakos-
ság arányszámát meghaladóan elzsi-
dósodott. Erre való figyelemmel a
kormány elhatározta, hogy a visszac-
satolt keleti és erdélyi országrésze-
ken kiadott iparjogositványok felülviz-
sgálását rendeli el. Ebben a tárgy-
ban rendelkezik a hivatalos lap au-
gusztus 14-iki számában megjelent
3180—1942. M. E. rendelet, amely
szerint

a visszacsatolt területeken lévő ipa-
rosnak és kereskedőnek 1942 ok-
tóber 31-ig az illetékes kereske-
delmi és iparkamarához benyújtott
folyamodványban az iparjogosit-
vány felülvizsgálását kell kérni.
Aki az ily beadványt a fenti idő-
pontig nem adja be, foglalkozását
tovább nem gyakorolhatja.

A kereskedelmi és iparkamara a kér-
vényeket az illetékes miniszterhez
felterjeszti, aki jogorvoslat kizárva

dönt. Ha a miniszter a kérelmet tel-
jesíthetőnek nem találja, az ipar gya-
korlását abba kell hagyni.

A folyamodvány, valamint a folya-
modványhoz mellékelt okiratok il-
letékmentesek.

A felülvizsgálási eljárás nem a meg-
szállás alatt tanusított magatartást
vizsgálja, hanem egyfelől az iparjog-
ositványok terén tapasztalható zür-
zavar megszüntetését, másrészt a
megszállás ideje alatt az ipar és ke-
reskedelem túlméretű elzsidósodásá-
nak visszaszorítását.

A felülvizsgálási eljárás nem fogja
érinteni a keresztények jogait. Ezek
részére az iparjogositvány kiállítá-
sát a miniszter minden esetben
engedélyezi.

ha a rendeletben megjelölt időpontig
iparuk, vagy kereskedelmük folyta-
tását kérik. Természetesen kereszté-
nyeknek számítanak a nemzetiségek
is és a miniszter nem tesz külön-
séget, hogy a folyamodó magyar vagy
más nemzetiségű-e.

Javaslatot terjesztett Nagyvárad iparossága a miniszterelnök elé az iparoktatás újjászervezésére

Mindenki számára hozzáférhetővé kell tenni a szakirányú tanonciskolát. Szaporítani kell az otthonok számát

Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad és
Vidéke Ipartestülete a felszabadulás
utáni megalakulása óta elsőrendű fon-
tosságú célkitűzésének tartotta az iparos
utánpótlás kérdésének megoldását. En-
nek keretében már több ízben felmerült
a tanoncoktatás és a továbbképzés kér-
dése. Ismeretes az is, hogy a legutóbb
megtartott mestervizsgákon nagyon sok
segéd kellő ismeretek nélkül jelent meg.
Ezt az elégtelen előképzettséget nem le-
het személyes hanyagságnak betudni,
hanem még mindig az elmúlt kétvitéze-
des megszállás sovíniszta román iparos-
politikájának következménye.

Az Ipartestület most terjedelmes ja-
vaslatot dolgozott ki és terjesztett a mi-
niszterelnök elé. A javaslat bevezetője
megemlékezik azokról a károkról, ame-
lyek a nagyváradai magyar iparosságot
a két évtizedes megszállás alatt érték,
különösen az iparos utánpótlás ügyé-
ben, majd pontosan szerinti terjeszti elő-
terveit. Ezek szerint a nagyváradai ipa-
rosság kéri, hogy minden ipariskola le-
gyen állami s az iskolák hozzáférhetőek
legyenek a vidéki tanulók számára is.
Az a helyzet ugyanis, hogy a vidéki

mestereknél szegődött tanulók nem
kapnak megfelelő kiképzést. Eppen
ezért az ilyen vidéki kisvárosok közelé-
ben lévő nagyobb város ipariskolájá-
nak tanrendjét úgy kell beosztani, hogy
heti egy egész napon legyen oktatás.
Erre bejárnának a vidéki tanulók is.
Egyébként népesebb vidéki városokban,
ahol fejlettebb iparosság van, mint Me-
zőtelegden is, fel kell állítani a szak-
irányú ipariskolát. Lehetőséget kell
nyújtani továbbá a segédeknek is a to-
vábbképzésre. Azokat, akik jószántuk-
ból nem törődnek a továbbképzéssel, a
mestervizsgával kapcsolatos tanfolyam-
on kell jobb belátásra bírni.

Foglalkozik azután a javaslat az ipa-
rostanulónál megkívánható előképzett-
séggel és kéri, hogy ennek alsó határát
az elemi iskola 6 osztályának elvégzé-
sében állapítsák meg. Az iparos utá-
npótlás kérdésében nem utolsó helyet fo-
glal el a tanoncotthonok ügye. Ezeket fel-
tétlenül szaporítani kell, mert a magyar
iparosságot a magyar fajból származó
elemekkel kell felfrisíteni. Az érdekes
javaslatot Szabó Károly ipartestületi el-
nök írta alá.

Özvegy Szabó Mátyásné

Ezt a nevet olvassuk a Rákóczi-út
egyik kicsi üzletének cégabláján. Az
üzlet dohánytözsde. Frissen festett
ajtója, kirakata elárulja, hogy a
mellette levő üzletből szakították ki,
s ha az utcáról benézünk, ott láthat-
tunk boldogan sürgölődni, rezeznit,
tenni-venni özvegy Szabó Mátyásné
— a drága jó Szabó nénit, ahogy mi
őit magunk között neveztük.

Hát bizony éppen ideje volt, hogy
Szabó néni otthagya a kis sarki bé-
dét, amelyben hosszú éveket nuzott
ki a leghidegebb télben, a legmele-
gebb nyárban, a legzimankósabb ősz-
ben és a legviharosabb tavaszban.
Ígaz, hogy megszoktuk Szabó nénit
s ha az utcáról benézünk, ott láthat-
tunk hol is vihetett volna másutt — min-
dig vetettünk egy pillantást kicsi tra-
fikja felé, ahol ő legtöbbször vásár-
lóival volt elfoglalva, de gyakran
láttuk úgy is, hogy ujságba temetke-
zett és tanulmányozta az események
folyását. Senki úgy számon nem tar-
totta cikkeinket, mint Szabó néni.
Számomra a legnagyobb elismerést
jelentette, ha megdicsért, ha helye-
selté azt, amivel egy-egy cikkem fog-
lalkozott. Aztán azt is tudtuk és tud-
juk Szabó nénről, hogy a zsidó uj-
ságot nem szereti. Ma sem olvassa
egyiket sem. Sokszor megtörtént az
is, hogy valami miatt leverten állitot-
tunk oda kis bódéja elé. Ilyenkor
mindig volt egy-két buzdító szava. S
tőle jól esett ez, hiszen az ő rossz lá-
bával ott abban a kis bódében maga
volt az élő példaadás a kintásra és
a türelemre.

De nemcsak az ujságok érdekelték
Szabó nénit. Olvasott ő könyveket is.
Ugy ismeri ma is a magyar irodalom
gyöngyeit, hogy az bárkinek díszére
válnék. Nem tudunk előhozni olyan
problémát, hogy szokott finom modor-
rával, életbölcsestéggel teli megjegy-
zéseivel hozzá ne szóljon. Sokszor
csak azért álltunk meg kis bódéja
előtt, hogy halljuk a szavát és meg-
jegyzéseit.

Mindig volt vásárlója, vagy társa-
sága. Hiába. Az emberek megérik,
hol van szív, megértés, életbölcse-
ség.

Kicsi bódéja ott állott majdnem
szemben a pénzügyigazgatósággal.
Sokan vásárolták nála az okmánybé-
lyveket a megszállás ideje alatt is.
Sok román ügyvéd, hivatalnok, iro-
dalmi altiszt, magasállású tisztviselő. S
ő ügyesen tudta kivenni mindenkiből
a szükséges adatokat. Mindig tudott
mondani valami érdekes hírt. A be-
széletek — még a futólagos meg-
állásoknál is — mindig ott kötöttek
ki: vajjon mikor szabadulunk fel?

Jött azután a boldog felszabadulás.
Szabó néni maradt kicsi bódéjában,
pedig könnyen felcserélhetné volna
kényelmesebb hellyel, hiszen fia,
Szabó János felsőházi tag, a Nemzeti
Munkaközpont elnöke, később kép-
viselő lett. Szabó néni azonban min-
dig másokkal törődött, mások baja
miatt szomorkodott és fia, Szabó Já-
nos is inkább mások ügyében futko-
sott. A végén már mi magunk szó-
lítottunk a „képviselő urnak”, hogy
ez az állapot nem tűrhető tovább.

S most végre örömmel látjuk, hogy
Szabó néni rendes tető alá jutott.
Szerény kis helyiség az új trafik, de
mégis csak védett hely, ahol nem
fogja úgy érezni a kemény telek szí-
gorát.

Köszöntjük Szabó nénit kicsi tra-
tikjában és kérjük, hogy továbbra is
legyen megértő, buzdító jó barátunk.

Polyák István.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Nagyboldogasszony

A Boldogságos Szűz menyébe való felvételének ünnepe egyike a kereszténység legősibb ünnepeinek. Már az első keresztény századokban a legnagyobb fényben ünnepelték meg. Magyar népünk a kereszténységgel együtt vette át megkülönböztetett ragaszkodását ehhez az ünnephez. Már Szent István első királyunk idejében parancsolt ünnep a szabócsói zsinat is az évenként megüendő ünnepek között sorolja fel.

Az ünnepnap latin egyházi neve Assumptio — mennybe való felvétel. Mi mégis Nagyboldogasszonynak nevezük. Van ebben a tősgyökeres magyar elnevezésben valami jelképszerűség. Sokat emlegették egy időben, hogy a magyar nép csak felszínesen lett keresztény, lelkében megmaradt öspogányok. Nagyboldogasszony ünnepe élesen szóló bizonyítéka annak, hogy a kereszténység lelke legmélyéig átalakította a magyarságot. Ősi pogányságának nagy tisztelettel körülvett fogalmait megtartotta ugyan, de megtöltötte mély keresztény tartalommal. Nagyboldogasszony mindig fejedelműt, királynőt jelentett a magyar számára. Így lett a Boldogságos Szűz az ősi elnevezéssel Magyarország Királynéja, Védasszonya.

Nagyboldogasszony napja éppen ezért mély keresztény tartalma mellett nemzetünk ősi hagyományaira is figyelmeztet bennünket. Nemcsak a felszínen, hanem lelkünk legmélyén lettünk keresztény, Mária-tisztelő nép.

A legbiztosabbnak hitt lakat nyitja. Ra is rájöhet az agyafurt betörő — kifosztották lakását, elrabolták értékeit. Csak egy dolog nyújt védelmet: a BÉTORÉSES-LOPÁS elleni biztosítás! Kérjen ajánlatot. Az 1857-ben alapított legnagyobb magyar biztosító magánvállalat, az ELSŐ MAGYAR ALTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG helye. Itt: Szent László-tér 2. szám alatti főügynöksége készséggel ad felvilágosítást minden biztosítási vonatkozású ügyben.

PÉLDAADÓ MAGYAR BANYÁSZOK. Kolozsvárról jelentik: (MTI) A Kolozs megyei főgátskúti szénbányák munkásai és tisztviselői, egyházi elhátározással, egyházi kereteket a keleti harctéren küzdő honvédek téli felszerelésére ajánlották fel.

ESKÜVŐ. Vaskóhi Szabó Lónyay és Verő Tivadar MAV üeszt. Királynéi állomástartók. 15-én 12 órakor tartják esküvőjüket Váradszöllősi. Esküvőt Dr. Kajaba László plébános végzi. Tanúk: menyasszonynak Papp Sándor igazgatótanító, vőlegénynek J. Michál Jenő, Budapest székesfőváros főjegyzője.

HÉTFŐN LESZ DR. BÁNÁSS LÁSZLÓ KANONOKI BEIKTATÁSA. Nagyvárad. Saját tud. Lapunk néhány nappal ezelőtt megírta, hogy dr. Bánáss László kanonoki beiktatása hétfőn lesz. A nap pontos megjelölése mellé sajnálatos nyomdahiiba folytán augusztus 16 került. Dr. Bánáss László kanonoki beiktatása korábbi híradásunk szerint hétfőn, aug. 17-én lesz a nagyváradai székesegyházban a 9 órakor kezdődő káptalani szentmise után, tehát körülbelül fél 10 órakor. A beiktatáson dr. Bánáss László családtagjai és rokonsága is részt vesz.

AMERIKA SÜLYÖS KÖZELLATÁSI GONDOKKAL KÜZD. Stockholmból jelentik: (MTI) Az Afton Tidningen szerint a zsiriac helyzete bizonytalan. Banánt egyre ritkábban lehet kapni a szállítási nehézségek miatt. Számolni kell a szénkészletek megcsappanásával. Az olaj hiány azonban még nagyobb és ezért felszólították azokat, akiknek olajfűtésre berendezett fűtőkészülékeik vannak, hogy sürgősen alakítsák át szénfűtésre.

Modern festett BUTOR olcsón kapható MEZEINÉL
 Szabadság-utca 12. Háló, kombinált szobák, előszobák, konyhák.

HÁROMNAPOS SZÓNOKI TANTOLYAM. Bognár Elek színművész szónokiskolájában (IV., Kecskeméti-u. 6. I. emelet, telefon: 456-900) a Nemzetközi Vásár idején 3 napos gyorsított, tisztán gyakorlati részből álló, szónok- és előadóképző tanfolyamot rendez — augusztus 17, 18, 19-én azok számára, akik a közönség előtt biztos fellépés terén magukat tökéletesíteni óhajtják, vagy esetleges lémpalázuktól megakarnak szabadulni. Előadások naponta reggel 8-10 és délután 5-8. Összesen 15 óra. Első előadás 17-én, hétfőn reggel 8 órakor. Részvételi díj 60 P. A jelentkezések megkezdődtek.

Új keresztény üzlet
Órák, ékszerek
 és kegytárgyak nagy választékban.
 Javításokat pontosan eszközölk. Aranyat, ezüstöt, briliánst napi áron veszek
Viktor Árpád órás és ékszerész
 Rákóczi-ut 3 (v. Herbst üzlet)

Zöldség szárító és gyümölcs aszaló bemutató. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület augusztus 17. és 18-án kétnapos bemutatót tart a nagyváradai és gyümölcs feldolgozó üzeménél. A Bem József-u. 24. sz. alatti zöldség-bemutatót Szabó Béla kertészeti akadémia tanára vezeti. Az EMGE vezetője ezúton is felhívja a gazdákat figyelmét, hogy minél számosabban vegyenek részt a bemutatón. Kezdeté 17-én reggel 8 órakor. Részvételi díj: talan. (Telefon 33-92.)

ESKÜVŐ. Szabó Ica — Szabó Imre római katolikus igazgató-tanító leánya — és Mann Valdemár középkolai tanár folyó év augusztus 15-én este 7 órakor tartják esküvőjüket az újvárosi Szent László-templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

POLGAR KULDOTTSÉG ÉS JAPAN — MANDZSU BIZOTTSÁG ÉRKEZETT A NEMZETKOZI VÁSÁRRA. Budapestről jelenti a MTI: A Nemzetközi Vásár megtekintésére több tagból álló bolgár küldöttség érkezett a magyar fővárosba. Ugyane célból Budapestre érkezett egy népes japán-mandzsú bizottság, köztük 8 japán újságíróval. — A Nemzetközi Vásáron a posta ottéle szövegű lebélyegzést használt.

Szénaraktárát
 vitéz Bencze Ferenc
áthelyezte
 Mátyás király-u. 5. szám alól Tor-na-u. 5. szám alá (Szent László gimnáziummal szembe), ahol a legjobb magyar és porosz fűtőszén, kovács szén, koks, főző és vasaló szének kaphatók. — Telefon 17-59.

A BIHÁRMEGYEI ÉS NAGYVÁRA-DI NEMZETI KASZINÓ Nagyváradon Szaniszló-u. 5. sz. a. székházában a kerthelyiséget 1942. augusztus 15-én, szombaton délután 5 órakor a használatnak átadja.

MALTA LAKOSSÁGA SKORBUT-BAN SZENVED. Lisszabon. (MTI) Az OFI jelenti: Malta szigetén a Daily Herald beszámolója szerint a lakosság 80 százaléka skorbutban szenved.

OSZTÖNDIJAK KERTÉSZETI AKA-DÉMIAI HALLGATÓK SZÁMÁRA. Budapestről jelenti a MTI: A földművelésügyi miniszter 32 darab évi 1000 illetve 500 pengős osztöndijakat írt ki a kertészeti akadémia hallgatói részére.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

VIRGINIABÓL — DARU-SZIVAR. Budapestről jelenti a MTI: A Budapesti Nemzetközi Vásár alkalmából a dohányjövődék Daru elnevezés alatt hozza forgalomba az eddigi Virginiát. A Mirjam és a Theba gyártását megszüntették.

Pénzadományokkal is lehet segíteni a honvédek téli ruha-akcióját

A MOT. jelenti: A Főmeltósági Asszony kérésével fordult az itthonmáradottakhoz, hogy adjanak téli ruhát és takarót katonáinknak. A felhívás nyomán már országsszerte megindult a gyűjtés, de sokan vannak, akiknek nincs ruhájuk, téli holmijuk, de áldozatkészségük tanujelét akarták adni. Akik bármiféle szeretetadományt akarnak a honvédek részére juttatni, küldjék annak ellenértékét a Szeretétadomány Gyűjtő Alcsoport betétszámlára a 177.221 számú postatakarékpénztári csekk számlán. A minisztérium gondoskodik arról, hogy a szovjet arcvonalon harcoló honvédeink a befolyt összegek felhasználásával a legalkalmasabb szeretetadományokat kapják igazságos arányban elosztva.

FÖLDRENGÉST JELZETT A BUKARESTI INTÉZET. Bukarestből jelentik: (MTI) Augusztus 12-én és 13-án a földrengést jelző intézet négy ízben jelzett földrengést, melyek közül az első kettő erős volt.

KOMMUNISTÁKAT ÍTELTEK HALÁLRA FRANCIAORSZÁGBAN. — Clermont Ferrandból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A katonai törvény-szék külön tanácsa kommunista üzelmek miatt 3 vádlottat halálra, nyolcat 10-20 évi fegyházra, 7-et 5 évi börtönrre ítél.

MIT SZOLGÁLHATNAK KI AZ ESEDÉKES LISZTJEGYRE? Nagyvárad thj. város polgármestere 6548-1942. közlélemezési szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Értésitem a város közönségét, hogy folyó hó 16-ikától 23-ig, a hatos számú firom lisztjegyre a kereskedők 30 deka lisztet és 10 deka grizt kötelesek kiszolgáltatni. Felhívom a kiskereskedőket, amennyiben lisztkészletük nincs, úgy kiutalást a közlélemezési hivatal utján kérjenek Nagyvárad 1942. augusztus 13. Dr Soós s. k. polgármester.

Evadnyító a **Korona Filmszínházban** Meglepő kiállítás

A legfrissebb magyar filmdíadal **Honthy Hanna** első filmje **Régi nyár**

remekbe sikerült zenés vígjáték. Simor, Szilassy, Vaszary, Csontos, Rajnay, a 2 Pethes stb. részesei a hangulatnak, vidámságnak.

Megállapították az olajos magvak legmagasabb árát

Nagyvárad város polgármestere az alábbi hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom Nagyvárad város közönségének, hogy az olajos magvak legmagasabb termelői ára az alábbiakban van megállapítva:

1. a székelymag tisztaságú repce-mag legmagasabb feladóállomási ára 100 kg.-ként 68 pengő.

2. az 5%-nál több idegen keveréket nem tartalmazó vadrepce-mag legmagasabb feladóállomási ára 100 kg.-ként 52 pengő.

3. az olajgyártási célokra szolgáló len-mag legmagasabb feladóállomási ára 100 kg.-ként 75 pengő.

4. a rostlenmag legmagasabb feladóállomási ára 100 kg.-ként 67 pengő.

5. a napraforgómag legmagasabb feladóállomási ára 100 kg.-ként 50 pengő, melyhez 1942. november 1-től 30-ig történő szállítás esetén 1.50 P/q. 1942. december hó 1-től történő szállítás esetén 3 P/q. felár számítható.

6. a tökmag legmagasabb feladóállomási ára 100 kg.-ként 65 pengő.

7. a szójabab legmagasabb feladóállomási ára 100 kg.-ként 60 pengő.

Nagyvárad, 1942. augusztus hó 10-én.

Vasárnap Kispest-NAC mérkőzés lesz Nagyváradon

Szombaton Kolozsváron játszanak a zöld-fehérek

(Nagyvárad.) Míg holnap este Kolozsvárott vendégszerepel villanyfényes mérkőzésen a NAC, addig az ünnep másnapján ő látja vendégül a Kispest nagyszerű legénységét. Zöld-fehér csapatunk tulajdonképpen ezt a mérkőzését tartja első bemutatkozásnak a bajnoki idény megindulása előtt. A csapat utjonnan avatott tagjai a közös edzések után már egészen jól beilleszkedtek a NAC gépezetbe. Nagyvárad népes szurkolótáborára így méltán írt eseményt az Erzsébet-liget vasárnapi sportműsorában.

Tegnap egyébként az „öregék” nagy kétkapus edzést tartottak s azon Molnáron és Deményin kívül valamennyien résztvettek a fiúk. A látottak minden szempontból kielégítették a vezetőséget, nemkülönben a pályakörüli kíváncsiskodó szurkolókat.

Beszéltünk Rónai edzővel, aki valószínűnek tartja, hogy a csepel elleni csapat áll sorompóba a két mérkőzésen.

Ma reggel egyébként a Félix-fürdőben pihenő két játékos is hazaérkezett s ma délben jelentkeznek orvosi vizsgálatra. Valószínűnek látszik, hogy mindkettő magáraöltheti a mezt a két ünnepen.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári árak!

Uj kerékpárok részletre is. Javítások olcsón **JAKAB műszerész néi** Kossuth-u 5. Tel. 23-30.

RÁDIÓ

Vasárnap, augusztus 16.

5-6.30 A szeretett hullámhosszán. Honvédeink családtagjai üzennek a Háborus Nemzetközi Vásárról Hangfelvétel.

8.00 Fohász. Szózat. Reggeli zene.

8.45 Hírek.

10.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból.

11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve-templomból.

12.15 Levente-műsor.

12.15 Irodalom a trafikban. Dr. Hankiss János egyetemi tanár előadása.

13.10 Szórakoztató zene.

14.00 Művészlemez.

15.00 Mít adjunk ma növendékállamainknak?

15.45 Melles Béla-zenekar. Vezényel Vincze Ottó.

16.40 Beszélgetés a templom előtt. Dr. Kislégyi Nagy Dénes egyetemi tanár előadása. Közművelődési elő-

adás-sorozat.

17.20 Malesiner Béla jazz-zongoraszmái a Nemzetközi Vásár stúdiójából.

17.40 Ahol gyermek voltam. Tersánszky Józsi Jenő beszél Nagyváráról.

18.00 Honvédeink nótát kernek. Közvetítés a Nemzetközi Vásár stúdiójából. Közreműködik Szecsődi Irén és Orbán Sándor. Kísér Farkas Béla cigányzenekara. Az összekötőszöveget elmondja Somogyi Erzsé.

19.20 Fürdés — gyógyulás.

19.50 Indulók.

20.10 Hangképek a vasárnap sportjéről.

Majd: Sporteredmények.

20.35 Kit mit szeret? Népszerű, kedvelt lemezek.

21.40 Hírek. Iversenyeredmények.

22.10 Muzsikáló Margitsziget. Zenés közvetítések a Margitsziget különböző szórakozóhelyeiről.

Férfiruhákat használtak, legjobban aron vehet, eladhat **MOLNÁR** használtruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban.) Hívásra hához jövök.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 17. Budapest I.

5.00 A szeretett hullámhosszán. — Honvédeink családtagjai üzennek a Nemzetközi Vásárról. Hangfelvétel.

6.40 Főbeszéd. Torna.

7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.

10.00 Hírek.

10.15 A Székesfővárosi Tűzoltózenekar.

11.19 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

11.40 Nagy őseink nyomában. — Radomszky Mihály dr előadása.

12.00 Harangzó. Fohász. Himnusz.

12.10 Ilnczy László szalonzenekara.

12.40 Hírek.

13.20 Időjelzés, vízállásjelentés.

13.30 Honvédeink üzennek. — A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat a Háborus Nemzetközi Vásárról.

14.00 Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál a Nemzetközi Vásár Stúdiójából.

14.30 Hírek.

14.45 Műsorismertetés.

15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszrárak.

15.20 Szórakoztató zene.

16.15 Séta a Nemzetközi Vásáron. Beszél Lőrinczy Gyula. Hangfelvétel.

16.45 Időjelzés, hírek.

17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.

17.15 A Közelítási Miniszterium rádió-előadása.

17.30 Az I. honvédegyezred zenekara.

18.05 Szent István magyarjai. — Bartucz Lajos dr egyetemi tanár előadása. Felolvasás.

18.30 Baksa Kató és Döry József magyar nótákat énekel. kíséri Horváth Elemér cigányzenekara.

19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.

19.20 Ady, Babits, Kosztolányi és Tóth Árpád verseiből előad Tarnády Ilona és Uray Tivadar.

19.50 Stefániai Imre zongorazik.

20.15 Illyés Gyula elbeszélése.

20.35 Radózenekar.

21.40 Hírek.

22.10 Űzen az otthon. — A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.

23.25 Táncezene.

24.00 Hírek.

BUDAPEST II.

19.05 Baksa Kató és Döry József magyar nótákat énekel. kíséri Horváth Elemér cigányzenekara.

19.30 Űseink haditudománya. — Irta Keöpe Viktor. Felolvasás.

20.00 Hírek.

20.10 Könnyű muzsika.

21.10 Berlini Filharmonikusok.

21.40 Foka Pivny Aladár dr előadása.

22.10 A Rádiózenekar műsorából.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor.** Széchenyi tér 6.

KEDD, AUGUSZTUS 18. Budapest I.

5.00 A szeretett hullámhosszán. — Honvédeink családtagjai üzennek a Nemzetközi Vásárról. Hangfelvétel.

6.40 Főbeszéd. Torna.

7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.

10.00 Hírek.

10.15 Szórakoztató zene.

11.19 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

11.20 Milinkovich Gamma énekel.

11.40 Divattudósítás. Felolvasás.

12.00 Harangzó. Fohász. Himnusz.

12.10 A Szent István 3. honvédegyezred zenekara.

ezred zenekara.

12.40 Hírek.

13.20 Időjelzés, vízállásjelentés.

13.30 Honvédeink üzennek. — A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat a Háborus Nemzetközi Vásárról.

14.00 Buttola Ede táncezenekara.

14.30 Hírek.

14.45 Műsorismertetés.

15.20 Rác Zsiga cigányzenekara.

16.15 Gyermekdelután.

16.45 Időjelzés, hírek.

17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.

17.10 Az esernyős ember. Kóta Pál dr elbeszélése.

17.35 Skollit Ottó gitározik.

18.00 Mit jelent Szent István a mai magyarnak. Váczy Péter dr egyetemi tanár előadása.

18.20 Szórakoztató zene.

21.10 Hírek.

22.10 Űzen az otthon. — A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

23.25 Csorba Dezső cigányzenekara.

24.00 Hírek.

BUDAPEST II.

18.00 Ruszin hallgatónknak.

18.30 Mezőgazdasági félóra.

19.00 Vasárhívi Antal orgonái.

19.30 Ottlik Géza elbeszélése.

20.00 Hírek.

22.10 Máthé Elek dr előadása.

21.20 Árpádházi Boldog Margit, a békeítő angyal. Irta Csapody Csaba dr. Felolvasás.

Modern princess, STRANDFUZO, fűzőpótló, csipőszorító, melltartó, harisnyatartó egyéni méretre; ki-tűnő szabás, elsörendű munka és anyag, izléses kivitelben, olcsó árban rendelhető a jó hírű KOVATS SANDORNE fűzőspeciálistánál, Szent Gellért-u. 10. szám. (Nilsesz-telep).

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladók: három szobás beköltözhető ház, gazdálkodásra is alkalmas és több kisebb szőlők, telkek. Tatayné, Sziliget-i-utca 12. 875

Eladó vaslemez fürdőkád, beépített melegítővel, különféle butorok, egyéves juhászpuli. Délután 6-8-ig Körház-u. 3. 894

Eladó Nemzetközijog, dr Baditz, Miskolc. 889

Pálkafőző üst olcsón eladó, özv. Moisané, Ivanyi Ödön-u. 5.

Jó forgalmu keresztény fűszerüzlet betegség miatt eladó. Cím a kiadóban. 883

Eladó olcsón szép fűszerüzlet berendezés. Simó, Vitéz-u. 49. 892

Különféle

Hevesi édes **paradicsom uradalmi görögdinnye** garancia **Jurcsáknál** mellett Nagypiac téren. Telefon: 11-96.

Paragázzal poloskát, molyt, tetveket, azok petéit falból, padozat alól, butorból, felelősséggel irtja, Paragáz szolgálat. Sziliget-i-utca 7. szám. Telefon: 21-96. 664

ZONGORA sürgősen bérebeadó. Megtekinthető: Szacsay-utca 35. sz. alatt. Dankó Ferencné.

Atalakított üzlethelyiségek kiadó. Nagy Sándor utca 4. alatti. Dr Osvát, Széchenyi-tér 1. 882

Eladó Rákossy Jenő-utca és Rimler Károly-utca sarkán levő 316 □ ol őrös telek. Ertekezni délelőtt 9-10 között Blehánya hivatalban Rákóczi-utca 28. 878

Jókarban lévő használt perzsa atvető szőnyeget, modern garderooszekrényt keresek. Cím a kiadóban. 783

Allást keres

4 alsó kereskedelmi végzettségű leány kezdő irodai munkára ajánlkozik. Papo, Irinyi József-u. 16. 898

Allást nyert

Angol szabósághoz kézilányt felvesszek és bejáró takarítónőt keresek a reggeli órákra. Bachné, Szent János-u. 25. szám.

Ügyes fiút tanulónak felvesz Rozik szabóság, Bakóczy-utca 31. 899

Cipész munkások felvételnek We-Ego cipőgyár, Báthory-u. 12. 897

Kifutólányt azonnalra keres Róna műterem, gróf Telki-utca 4. 895

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda Rt igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógépén, Nagyvárad, Szilagy Dezső-utca 5. szám